

**SUOMEN KENNELLIITTO –
FINSKA KENNELKLUBBEN RY.**

TOTTELEVAISUUSKOKEEN SÄÄNNÖT JA KOEOHJEET

Voimassa 1.1.2009 alkaen

2000.1.09

Kevama Oy, Kuopio

Sisällysluettelo

TOTTELEVAISUUSKOKEEN (TOKO) SÄÄNNÖT JA KOEOHJEET

A. Koirien tottelevaisuuskokeen säännöt.....	4
B. Tottelevaisuuskokeen koeohjeet.....	15
1. Tottelevaisuuskokeen järjestämisohje	15
2. Kokeen liikkeet, suoritus- ja arvosteluohjeet.....	23
2.1 Tottelevaisuuskokeen koeluokat, liikkeet ja niiden kertoimet sekä saavutettavat pisteet	23
2.2 Suoritus- ja arvosteluohjeet	25
2.2.1 Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet.....	25
2.2.2 Koeluokkien liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet	
Alokasluokka (ALO)	32
Avoin luokka (AVO)	40
Voittajaluokka (VOI)	52
Erikaisvoittajaluokka (EVL)	69
C. Kansainvälisen tottelevaisuuskokeen suomen- ja englanninkieliset säännöt ovat Kennelliiton www-sivuilla	
D. SM-kokeen järjestämisohje on Kennelliiton www-sivuilla	
E. Euroopan- ja maailmanmestaruuskokeen järjestämisohje on Kennelliiton www-sivuilla	

Lisäksi noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita, jotka on julkaistu erillisessä liitevihossa ja jotka löytyvät myös Kennelliiton [www-sivuilta](http://www.sivuilta).

Tietoa muusta TOKOon liittyvästä koulutus- ja kurssitoiminnasta sekä koulutusohjaaja-, koetoimitsija- ja liikkeenohjaajakoulutuksen ohjelma ja vaatimukset löytyvät Kennelliiton [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

A KOIRIEN TOTTELEVAISUUS- KOKEEN SÄÄNNÖT

Säännöt on hyväksytty Kennelliiton hallituksessa 17.04.08 ja Kennelliiton valtuuston kokouksessa 31. toukokuuta 2008 ja ovat voimassa 1.1.2009 alkaen.

Näitä sääntöjä täydentävät tottelevaisuuskokeen koeohjeet.

Erikoisvoittajaluokassa noudatetaan kansainvälisen tottelevaisuuskokeen suoritus- ja arvosteluohjeita, jotka on hyväksytty FCI:n hallituksen kokouksessa.

1 § TOTTELEVAISUUSKOKEIDEN TARKOITUS

Koulutuksen tarkoitus on opettaa koiralle miellyttävää ja hallittua käyttäytymistä sekä koiran ohjaajalle oikeaa ja asiallista koiran käsittelytaitoa.

Tottelevaisuuskokeella testataan koulutuksen tulosta eli koiran ja ohjaajan välistä yhteistyötä sekä koiralle opetetun käyttäytymisen tasoa.

Koetoiminnan tavoitteena on myös lisätä tietoa koiran oppimiskyvystä sekä koulutuksen mahdollisuuksista koiran yhteiskuntakelpoisuuden parantamisessa.

Lisäksi tavoitteena on eläinystävällisen ja terveen kilpailuhengen luominen sekä harrastuksen lisääminen.

2 § TOTTELEVAISUUSKOE

Tottelevaisuuskokeet ovat

- yleisiä, yhdistysten jäsenten välisiä kokeita ja kilpailuja,
- rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja, joihin osallistumisesta määrätään erillisellä Kennelliiton hallituksen vahvistamalla säännöllä tai ohjeella tai
- kansainvälisiä kokeita.

3 § OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Kokeisiin saavat osallistua 10 kuukautta täyttäneet koirat alla mainituin rajoituksin. Osallistuminen erikoisvoittajaluokkaan edellyttää, että koira on vähintään 15 kk ikäinen.

Koiralla on oikeus osallistua saman kokeen aikana vain yhteen luokkaan, ja sama ohjaaja saa kilpailla vain yhdellä koiralla kussakin luokassa. Koiran ohjaajaa ei saa vaihtaa kokeen aikana.

Kokeisiin ei saa osallistua:

- sairas koira
- kiimainen narttu, lukuun ottamatta SM-kokeen erikoisvoittajaluokkaa ja Kennelliiton edustusjoukkueen valintakokeita
- narttu 30 vrk ennen odotettua synnytystä ja alle 42 vrk synnytyksen jälkeen
- koira, jota ei ole tunnustusmerkitty
- koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassa olevia rokotusmääräyksiä ja typistämiskieltoa koskevia määräyksiä
- koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassaolevia antidoping määräyksiä
- koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille.

Kansainväliseen tottelevaisuuskokeeseen osallistuvan koiran tulee olla palkittu ainakin kerran aikaisemmin maansa korkeimmassa tottelevaisuuskoeluokassa (erikoisvoittajaluokka). Muilta osin kansainvälisen tottelevaisuuskokeen osallistumisoikeus määritellään kansainvälisen tottelevaisuuskokeen säännöissä.

4 § JÄÄVIYSSÄÄNTÖ

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa yleistä jääviyssääntöä.

Kansainvälisissä tottelevaisuuskokeissa noudatetaan kansainvälisen tottelevaisuuskokeen jääviyssääntöä.

5 § JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton hallituksen ja kennelpiirien myöntämissä tottelevaisuuskokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliiton hallitus myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut, niiden valintakokeet ja maaottelut. Kennelpiirit myöntävät yleiset ja jäsenten väliset kokeet.

6 § KOELUVAN ANOMINEN

6.1 Luvan anoja ja järjestelyvastaava

Kokeiden toimeenpanoluvan anoo järjestävä yhdistys, jonka tulee olla Kennelliiton jäsen.

Kokeen järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen nimeämä koetoimikunta.

Kokeita saavat järjestää:

- Kennelliitto
- Kennelpiirit
- Rotujärjestöt
- Kennelpiirien jäsenyhdistykset
- Rotua harrastavat yhdistykset

Erikoisvoittajaluokka voidaan anoa kansainväliseksi kokeeksi.

6.2 Anomisen määräaika

Kokeet on anottava Kennelliiton määräaikaisilmoitusten mukaisesti.

6.3 Anomuksen sisältö

Koeanomuksessa on mainittava

- järjestävä yhdistys
- kokeen nimi ja luonne
- osanottorajoitukset
- kokeen ajankohta ja koepaikka
- kilpailuluokat
- osanottomaksun suuruus
- kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan
- tehtävään suostunut ylituomari ja hänen varamiehensä
- vastaava koetoimitsija.

Kokeiden rajoittamisessa noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta kokeiden rajoittamisesta.

Ilmoittautuneille tulee ilmoittaa kokeeseen pääsystä mahdollisimman pian ilmoittautumisajan päätyttyä.

6.4 Anomuksen osoittaminen

Anomus osoitetaan aina sen kennelpiirin hallitukselle, jonka alueella koe järjestetään. Jäljennös koeanomuksesta toimitetaan järjestävän yhdistyksen kotipaikan mukaiselle kennelpiirille.

6.5 Kokeesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Kennelpiirit toimittavat myöntämistään virallisista kokeista listan Kennelliiton määräaikaismoitusten mukaisesti julkaistavaksi Koiramme-lehdessä. Kokeen tai kilpailun järjestäjä voi omatoimisesti tiedottaa kokeesta ja kilpailusta.

7 § KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta kokeiden ja kilpailujen ajankohdan siirrosta tai peruuttamisesta.

8 § KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeen järjestämisessä noudatetaan tottelevaisuuskokeen koeohjetta.

Kansainväliset kokeet

Kansainvälisessä tottelevaisuuskokeessa noudatetaan FCI:n kansainvälisen tottelevaisuuskokeen sääntöä, suoritus- ja arvosteluohjetta. Kansainvälinen koe anotaan FCI:ltä.

9 § KOKEEN YLITUOMARI JA ARVOSTELUTUOMARIT

Tottelevaisuuskokeen tuomarin tulee olla Kennelliiton pätevimä tottelevaisuuskokeen ylituomari. Ulkomaalaisen tottelevaisuuskoetuomarin tulee olla FCI:n hyväksymän maan kennelkeskusjärjestön tottelevaisuuskokeisiin pätevimä ylituomari ja sen jäsen.

Kennelliitto varmistaa ulkomaalaisen tuomarin tuomarioikeudet.

Tuomarin työskentelyaika on korkeintaan noin 6 tuntia / päivä. Jos koe luokassa on niin paljon osallistujia, että joudutaan käyttämään useampaa tuomaria, jaetaan liikkeet tuomareiden kesken. Kokonaisvaikutuksesta arvosanan antavat kaikki tuomarit ja näiden arvosanojen keskiarvo on lopullinen kokonaisvaikutuksen arvostus.

Kokeen ylituomari arvostelee korkeimman luokan.

10 § VASTAAVA KOETOIMITSIJA, LIIKKEENOHJAAJA JA MUUT KOKEEN TOIMITSIJAT

Vastaavan koetoimitsijan tulee olla tottelevaisuuskokeisiin pätevyity koetoimitsija ja hän vastaa kokeen sääntöjen mukaisesta järjestelystä.

Liikkeenohjaajan tulee olla pätevyity tuomari tai liikkeenohjaajakurssin hyväksytysti suorittanut koulutusohjaaja. Liikkeenohjaajaa on käytettävä voittaja- ja erikoisvoittajaluokissa. On suositeltavaa käyttää liikkeenohjaajaa myös alokas- ja avoimessa luokissa.

Kokeen toimitsijoiden ja avustajien tulee olla pätevyitä tottelevaisuuskoulutusohjaajia, koetoimitsijakurssin suorittaneita henkilöitä tai muita tottelevaisuuskokeeseen perehtyneitä henkilöitä.

11 § ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POIS JÄÄMINEN

11.1 Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen kokeeseen tulee tapahtua kokeen järjestäjän ilmoittamalla tavalla ja ilmoittamana määräaikana. Ilmoittautumista tulee seurata maksukuitti tai jäljennös siitä.

11.2 Jälki-ilmoittautuminen

Mikäli kokeessa on vielä tilaa voi järjestäjä halutessaan ottaa jälki-ilmoittautumisia vastaan, ei kuitenkaan sen jälkeen kun osallistujaluettelo on julkaistu tai aikataulut on lähetetty. Järjestäjä voi periä jälki-ilmoittautumisesta kaksinkertaisen ilmoittautumismaksun.

11.3 Ilmoittautuminen koepaikalla

Koepaikalla osallistujan on ilmoitauduttava tottelevaisuuskokeen järjestäjälle viimeistään puoli tuntia ennen ilmoitettua koeluokan alkamista. Osanottaja, joka ei ajoissa ole ilmoittautunut koetoimitsijalle, voidaan sulkea pois kokeesta.

Kilpailukirja on luovutettava ja rekisteri- ja rokotustodistus on esitettävä koepaikalla ilmoitauduttaessa järjestäjille.

11.4 Poisjääminen

Osanottomaksua ei palauteta ilman pätevää syytä. Koetoimikunnalle tulee ilmoittaa poisjäämisestä heti kun syy on ilmennyt. Mikäli osallistumismaksu halutaan palautettavan, tulee poisjäämisen syy ilmoittaa

sekä lähettää tarvittavat dokumentit määräpäivään mennessä koetoimikunnalle.

Osallistumismaksu palautetaan takaisin vain seuraavissa tapauksissa:

- Koe joudutaan peruuttamaan.
- Ohjaaja on sairastunut tai loukkaantunut. Lääkärintodistus tulee esittää.
- Koira on sairastunut tai kuollut. Eläinlääkärintodistus tulee esittää.
- Nartulla on kiima, lukuun ottamatta SM-kokeen erikoisvoittajaluokkaa ja Kennelliiton edustusjoukkueen valintakokeita.
- Rajoitettuna anotun kokeen ylimääräisten ilmoittautujien maksut.

Peruutetun koirakon tilalle voidaan ottaa toinen, osanottomaksun maksanut koirakko.

12 § KOKEIDEN TULOKSET

12.1 Tulosten merkitseminen

Koiran kilpailukirjaan merkitään koiran jokainen viralliseen tottelevaisuuskokeeseen osallistuminen sekä siitä saatu tulos. Myös keskeyttäminen ja hylkääminen merkitään kilpailukirjaan. Arvosteleva tuomari vahvistaa merkinnän nimikirjoituksellaan.

Kaikki kokeen tulokset, myös keskeyttämiset ja hylkäämiset, merkitään Kennelliiton koepöytäkirjalomakkeelle sekä koirakohtaisille arvostelulomakkeille. Tuomarin keskeyttäessä tai hylätessä koesuorituksen merkitään myös syy.

12.2 Tulosten tarkastaminen

Vastaava koetoimitsija tarkastaa kaikki laskelmat ja huolehtii, että kaikki tulokset on merkitty Kennelliiton koepöytäkirjalomakkeelle sekä koirakohtaisille arvostelulomakkeille ja jättää koepöytäkirjalomakkeet viipymättä kokeen ylituomarin tarkastettaviksi.

Kokeen ylituomari vahvistaa koepöytäkirjalomakkeet nimikirjoituksellaan ja vahvistaa tulokset. Arvosteleva tuomari vahvistaa arvostelulomakkeelle ja kilpailukirjaan merkityt tulokset.

12.3 Tulosten lähettäminen

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset pöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä koeluvan myöntäneelle kennelpiirille.

13 § TOTTELEVAISUUSKOKEEN LIIKKEET JA ARVOSANAT

Tottelevaisuuskokeen liikkeet suoritetaan ja arvosat määräytyvät tottelevaisuuskokeen koeohjeen mukaan.

Erikoisvoittajaluokka

Erikoisvoittajaluokassa suoritetaan FCI:n hyväksymät kulloinkin voimassa olevat kansainvälisen tottelevaisuuskokeen liikkeet ja noudatetaan kansainvälisen tottelevaisuuskokeen suoritus- ja arvosteluohjetta.

Arvosanat

Arvosanat suorituksista ovat 0, 5, 5½, 6, 6½, 7, 7½, 8, 8½, 9, 9½ ja 10.

14 § KOELUOKAT, PALKINNOT JA SAAVUTUKSET

Koiran on siirryttävä seuraavaan luokkaan viimeistään kun se on saavuttanut kolme kertaa 1. palkinnon luokassaan.

Koira, joka on kilpaillut ylemmässä luokassa, ei voi palata kilpailemaan alemmassa luokassa.

Alokasluokka (ALO)

Kymmenen kuukautta täyttäneille koirille, jotka eivät ole saavuttaneet kolmea 1. palkintoa alokasluokassa.

Avoim luokka (AVO)

Koirille, jotka aikaisemmin ovat saaneet vähintään yhden 1. palkinnon alokasluokassa.

Voittajaluokka (VOI)

Koirille, jotka aikaisemmin ovat saaneet vähintään yhden 1. palkinnon avoimessa luokassa.

Erikoisvoittajaluokka (EVL)

15 kuukautta täyttäneille koirille, jotka ovat aikaisemmin saaneet vähintään yhden 1. palkinnon voittajaluokassa.

Koira, joka on FCI:n hyväksymän maan tottelevaisuusvalio, kilpailee erikoisvoittajaluokassa.

Alokasluokan palkinnot:

160–200 pistettä I palkinto

140–alle 160 pistettä II palkinto

100–alle 140 pistettä III palkinto

Avoimen luokan palkinnot:

160–200 pistettä I palkinto

140–alle 160 pistettä II palkinto

100–alle 140 pistettä III palkinto

Voittajaluokan palkinnot:

256–320 pistettä I palkinto

224–alle 256 pistettä II palkinto

192–alle 224 pistettä III palkinto

Erikoisvoittajaluokan palkinnot:

256–320 pistettä I palkinto

224–alle 256 pistettä II palkinto

192–alle 224 pistettä III palkinto

Kunniapalkinto

Tuomari voi halutessaan antaa kunniapalkinnon ensimmäisen palkinnon saaneille koirille.

Koulutustunnus ja mitali

Koulutustunnukset ja mitalit jaetaan jokaisessa luokassa koiran saavuttaessa kolmannen 1. palkinnon kyseisessä luokassa.

Alokasluokassa koulutustunnus on TK1 ja pronssinen mitali.

Avoimessa luokassa koulutustunnus on TK2 ja hopeinen mitali.

Voittajaluokassa koulutustunnus on TK3 ja kultainen mitali.

Erikoisvoittajaluokassa koulutustunnus on TK4 ja kultainen mitali lehväkehyksin.

Tottelevaisuusvalion arvot

Suomen tottelevaisuusvalionarvon (FIN TVA) määrätty Kennelliiton valionarvosäännön mukaan.

Ulkomainen koira saa Suomen tottelevaisuusvalion arvon, kun se on oman maansa tottelevaisuusvalio ja saa yhden erikoisvoittajaluokan 1. palkinnon Suomessa.

15 § TARVIKKEET JA APUVÄLINEET

Kokeen järjestäjän tulee varata koepaikalle voimassa olevat tottelevaisuuskokeen säännöt ja koeohjeet sekä Kennelliiton yleiset kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet.

Kokeen järjestäjän tulee varata voimassa olevan tottelevaisuuskokeen koeohjeen mukaiset lomakkeet ja tarvikkeet koepaikalle.

16 § KOKEEN KULKU JA ERITYISMÄÄRÄYKSIÄ KOKEESTA

16.1 Kokeen ja koesuorituksen alkaminen ja sekä kokeen päättyminen

Kokeen katsotaan alkavan puoli tuntia ennen ensimmäistä arvosteltavaa luokkaa.

Koesuoritukset alkavat koiran tullessa kehään.

Tuomari tai liikkeenohjaaja antaa kilpailijalle luvan liikkeiden suoritukseen, ellei suoritusohjeissa toisin mainita.

Koe katsotaan päättyneeksi tunnin kuluttua viimeisen luokan palkintojenjaosta.

16.2 Liike- tai koesuorituksen keskeyttäminen tai hylkääminen

Tuomari voi keskeyttää koiran liike- tai koesuorituksen. Keskeytyksen syitä voivat olla esimerkiksi osaamattomuus, hallitsematon käyttäytyminen, jatkuva haukkuminen, tai koiran tai ohjaajan loukkaantuminen. Mikäli tuomari tai ohjaaja keskeyttää koesuorituksen, saavutetut pisteet jäävät voimaan, mutta koiraa ei voida palkita.

Tuomari voi hylätä koirakon koesuorituksen, jolloin koirakko menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa pisteet. Hylkäämisen syitä voivat olla esimerkiksi ulkopuolinen apu, lelujen tai makupalojen tuominen ke-

hään, koiran rankaiseminen, annettujen ohjeiden noudattamatta jättäminen, koiran karkaaminen, jatkuva häiritsevä haukkuminen, hallitsematon käyttäytyminen tai selvä haluttomuus.

16.3 Käyttäytyminen koepaikalla

Kokeessa on noudatettava tuomarin sekä järjestäjän ohjeita ja määräyksiä sekä esiinnyttävä muutenkin moitteettomasti kokeen ajan. Mikäli kokeeseen osallistuva henkilö käyttäytyy kokeissa sopimattomasti esim. päihtyneenä, arvostelee tuomaria, kurittaa omaa tai toisen koiraa tai toimii vilpillisesti, tulee kokeista vastaavan tuomarin sulkea ao. henkilö pois kokeesta. Asiasta on tehtävä merkintä koepöytäkirjan tuomarikertomukseen. Kokeesta pois suljettu osallistuja menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa tulokset. Vakavat tapaukset on kokeen ylituomarin ilmoitettava Kennelliiton hallitukselle.

16.4 Ohjaajan velvollisuudet

Ohjaajan tulee seurata sääntöjä ja annettuja ohjeita. Koiran rankaiseminen kokeen aikana on kielletty. Jos ohjaaja ei noudata näitä määräyksiä tai käyttäytyy sopimattomasti, tulee tuomarin keskeyttää ja hylätä koesuoritus.

Koiran ohjaaja vastaa kokeen aikana koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista.

Ulkopuolisen avun, makupalojen, lelujen tms. käyttäminen koesuorituksen aikana on kielletty.

Eläinsuojelulain ja Kennelliiton ohjeiden vastaiset välineet ja menettelyt ovat kiellettyjä.

16.5 Koiran aggressiivinen käyttäytyminen koepaikalla

Koira, joka yrittää kokeen aikana purra ihmistä tai toista koiraa, suljetaan pois kokeesta ja koirakko menettää kaikki saavuttamansa pisteet. Asiasta on tehtävä merkintä koepöytäkirjan tuomarikertomukseen ja tehtävä Kennelliitolle ilmoitus. Menettelyssä noudatetaan Kennelliiton ohjetta "Koiran käyttäytymisestä kokeissa tehtävät ilmoitukset, niiden käsittely ja seuraamukset"

16.6 Erityismääräykset ja ohjeet

Ohjaajan, joka haluaa käyttää muita apuvälineitä tai muuten poiketa näistä säännöistä ja ohjeista, on pyydettävä erikoislupa Kennelliitolta

sekä perusteltava pyyntönsä. Asiasta on esitettävä saatu kirjallinen erikoislupa arvostelevalle tuomarille.

Pysyvästi vammautunut ohjaaja, joka ei vammansa vuoksi voi ohjata koiraa koeohjeen edellyttämällä tavalla, saa ohjata koiraansa koesään-
nöissä ja koeohjeissa poikkeavalla tavalla. Ohjaustapa on ilmoitettava tuomarille hyväksyttäväksi ennen kokeen alkua.

17 § KOHTUUTON HÄIRIÖ KOKEEN AIKANA

Alokasluokassa suoritus voidaan, tuomarin harkinnan mukaan, uusia jos häiriön aiheuttaa ulkopuolinen tekijä. Avoimessa luokassa, voittaja- ja erikoisvoittajaluokassa suoritus voidaan uusia, tuomarin harkinnan mukaan vain, mikäli häiriö on kohtuuton.

18 § VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassaolevaa muutoksenhakuohjetta.

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

19 § MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN JA OHJEISIIN

Muutokset näihin sääntöihin vahvistaa Kennelliiton valtuusto.

B TOTTELEVAISUUSKOKEEN KOEOHJEET

Tottelevaisuuskokeissa noudatetaan tottelevaisuuskokeiden sääntöjä (A) ja koeohjeita (B). Tottelevaisuuskokeen säännöt on hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 31.05.2008 ja tottelevaisuuskokeen koeohjeet on hyväksytty Kennelliiton koe- ja kilpailutoimikunnassa 05.08.2008 ja saatettu Kennelliiton hallitukselle tiedoksi 16.10.2008. Koeohjeet ovat tällaisina voimassa 01.01.2009 lähtien. Koeohjeet sisältävät ohjeet tottelevaisuuskokeen järjestämiseksi sekä tottelevaisuuskokeen liikkeet, suoritus- ja arvosteluohjeet.

1. TOTTELEVAISUUSKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE

1.1 Tottelevaisuuskokeiden anominen

Kokeiden anomisessa käytetään Kennelliiton koe- ja kurssianomuslomaketta ja Kennelliiton määräaikaisilmoitusten aikatauluja sekä noudatetaan tottelevaisuuskokeiden sääntöjä.

1.2 Koeorganisaatio

Kokeen järjestäjä vastaa kokeen toteuttamisesta ja taloudesta. Järjestäjän tulee varata riittävästi päteviä toimihenkilöitä vastaamaan kokeen järjestelyistä.

1.3 Luvat

Kokeen järjestäjän tulee tehdä tarvittavat ilmoitukset ja lupa-anomukset. Kokeen järjestäjän on tiedotettava koepaikalla lähimmän päivystysvuorossa olevan eläinlääkärin yhteystiedot.

1.4 Tiedotus

Kokeen järjestäjä voi tiedottaa kokeestaan, säännöissä määrätyn menettelyn lisäksi, haluamallaan tavalla esim. internet-sivuilla tai paikallislehdissä.

1.5 Koiramäärät

Yhden tuomarin arvioidaan arvostelevan päivän aikana noin 6 alokasluokan tai avoimen luokan koiraa tunnissa tai noin 4 voittajaluokan tai noin 3–4 erikoisvoittajaluokan koiraa tunnissa. Kohtuullinen työskentelyaika on korkeintaan noin kuusi tuntia päivässä.

Arvostelun aikataulusta ja arvosteltavista koiramääristä tulee sopia tuomarin kanssa.

1.6 Kunniapalkinnot ja sijoitukset

Tuomari voi antaa kunniapalkinnon parhaille I tuloksen saaneille koira-koille. Suositus on, että kunniapalkinnon pistemääräraja on 90% luokan maksimipistemäärästä.

Alokas- ja avoimessa luokassa, mikäli kaksi (2) tai useampi koira päätyy tasapisteisiin, luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa, laskeetaan yhteen liikkeet seuraaminen taluttimetta, luoksetulo ja kokonaisvaikutus. Näidenkin mentyä tasan, ko. liikkeet uusitaan.

Voittaja- ja erikoisvoittajaluokassa, mikäli kaksi (2) tai useampi koira päätyy tasapisteisiin, luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa, laskeetaan yhteen liikkeet seuraaminen, luoksetulo ja lähettäminen määrätulle paikalle. Näidenkin mentyä tasan, ko. liikkeet uusitaan.

Muita sijoituksia ratkaistaessa liikkeitä ei uusita. Tarvittaessa sijoitus jaetaan.

1.7 Arvostelukehä

Arvostelukehän vähimmäiskoko on n. 20 m x 30 m ALO- ja AVO-luokissa. VOI- ja EVL-luokissa suositellaan hieman suurempaa kehää.

Ulkona järjestettävässä kokeessa suositellaan edellä mainittua suurempaa kehää ja VOI- ja EVL-luokissa tulee kehän olla vähintään 25 m x 40 m.

Mikäli liikesuoritukset on jaettu kahteen tai useampaan kehään ja vähemmän tilaa vaativat liikesuoritukset on jaettu samaan kehään, ko. kehä voi olla vähimmäiskokoa pienempi. Kehä tulee selvästi rajata, kuitenkin siten, ettei kehän laidoista muodostu yhtenäistä estettä ja koiran on mahdollista poistua kehästä.

Kehäpohjan tulee olla riittävän tasainen (hiekkä, lyhyt nurmi tai vastaava), jotta koirat ja ohjaajat voivat liikkua vaivatta.

Ylituomari tarkastaa kehän ja suorituksiin liittyvät järjestelyt.

1.8 Koetarvikkeet ja -välineet

Lomakkeet ja kirjat

- Esitäytetty arvostelulomake jokaiselle kokeeseen osallistuvalla koiralla
- Muutama tyhjä arvostelulomake jokaiseen kilpailuluokkaan
- Esitäytetty koepöytäkirja ja koepöytäkirjan jatkokappaleita
- Kilpailukirjoja
- Sääntökirjoja

Palkintotarvikkeet

- Musta-puna-keltainen ruusuke I palkinnon saaneille luokkavoittajille
- KV-kokeessa CACIOB ja vara-CACIOB ruusukkeet
- Koulutustunnusmitaleita (pronssi, hopea, kulta, kulta lehväkehysin)
- Kunniapalkintoesineet ja/tai -ruusukkeet
- Vähintään jokaiselle kolmen parhaan joukkoon sijoittuneelle I tuloksen saaneelle tulee varata esinepalkinto tai vastaava

NOUTOESINEET

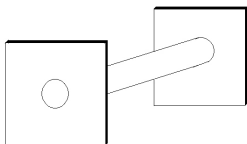
Luokka	Puinen (sorvattu) noutoesine	Metalliesineet, laipalliset	2 cm x 2 cm x 10 cm tunnustus-noutopalikat	Puiset, laipalliset tai sorvatut noutoesineet
ALO	—	—	—	—
AVO	3 erikokoista	—	—	—
VOI	3 erikokoista	3 erikokoista: – pieni – keskikokoinen – suuri Suurimman paino max. 200 g	6 x kilpailijoiden määrä	—
EVL	—	3 erikokoista: – pieni – keskikokoinen – suuri Suurimman paino max. 200 g	6 x kilpailijoiden määrä	Kolme kolmen sarjaa erikokoisia: – pieniä (3kpl) – keskikokoisia (3 kpl) – suuria (3 kpl) Suurimman paino max. 450 g

Lisäksi rikkoutumisen varalta tulee varata ylimääräisiä noutoesineitä.

Tunnistusnoudon tunnustusnoutopalikan merkitsemistä varten tulee varata lyjy- tai kuulakärkikynä.

Puinen, sorvattu noutoesine

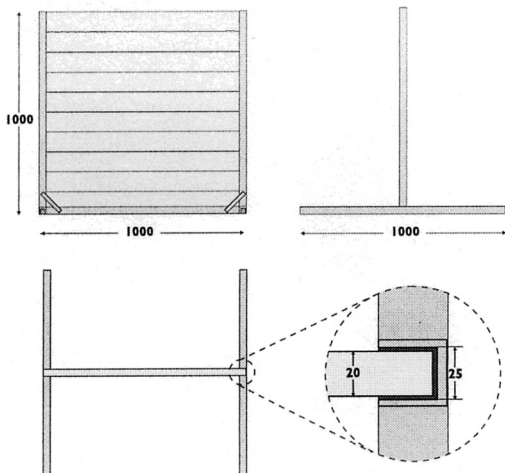

Ohjatun noudon kapula (puinen, laipallinen)

Metalliesine (metallinen, laipallinen)

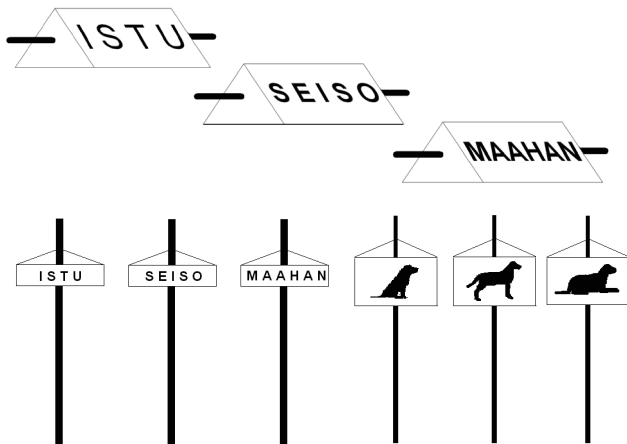
HYPPYESTE

Umpinainen 1 metrin levyinen hyppyeste, jonka korkeutta voidaan säätää 5–10 cm:n välein. Este tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa.

KAUKO-OHJAUksen NÄYTTÖTAULUT

Käytetään esimerkiksi käännettävää näyttötaulua:

SUORITUSPAIKKAMERKIT

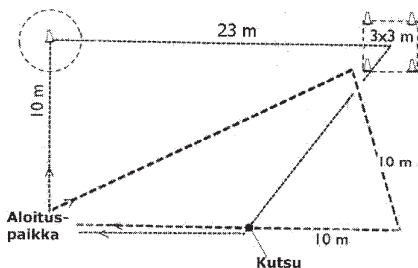
- Merkkien koko n. 15 cm, selvästi alustasta erottuvia
- Avoin luokka: luoksetulon merkit (3 kpl)
- Voittajaluokka: luoksetulon merkit (4 kpl) ja ruutumerkit (4 + 1) kpl
- Erikoisvoittajaluokka: neliökävelyn merkit (4 kpl), luoksetulon merkit (4 kpl), ruutumerkit (4+1+1) kpl, ohjatun noudon merkit (1+1) kpl
- Tarpeen mukaan muitakin suorituspaikkoja voi merkitä merkeillä

RUUDUN MERKITSEMINEN (VOI JA EVL)

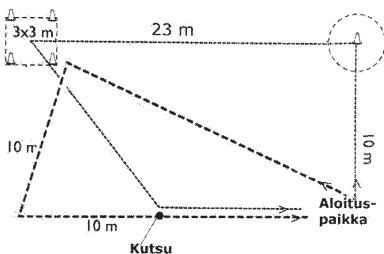
Ruutumerkkien ympyrän pohjan halkaisijan ja neliön pohjan sivun pituudet tulisi olla noin 10–20 cm. Ruudun koko on noin 3 m x 3 m. Kulmiin asetetaan merkit, jotka yhdistetään ulkoreunoja pitkin esim nauhalla, teipillä tms.

- Hiekka- tai maapohja: esim. kalkki, n. 2–5 cm leveä nauha, tms
- Mattopohja: esim. teippi, n. 2–5 cm leveä nauha
- Nauhan pitää olla kiinnitettyä alustaan, esim. naulauslevykeillä

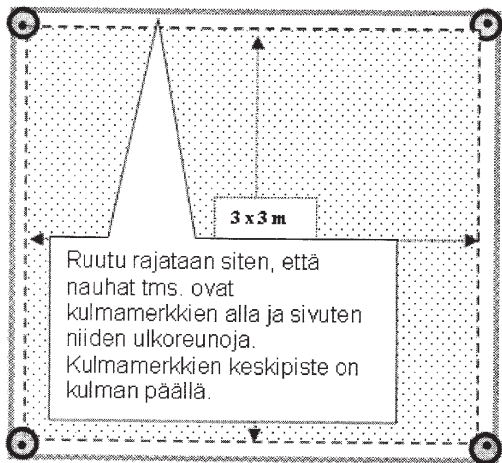
Ruudun sijoittelu ja merkitseminen Kuvat eivät ole mittakaavassa.

----- Koira
----- Ohjaaja

----- Koira
----- Ohjaaja

NÄKÖSUOJA

AVO-, VOI- ja EVL-luokkien ohjaajille tulee varata näkösuoja, jonka takana voi olla kerralla 3–6 ohjaajaa koirilta kokonaan näkymättömissä.

1.9 Muita ohjeita kokeesta

Näyttelyn yhteyteen järjestetyissä tottelevaisuuskokeissa on otettava huomioon tottelevaisuuskokeissa kilpailevien koirien mahdollinen arvostelu muissa kehissä. Aikataulusta tulee sopia arvostelevan ylituomarin kanssa koepaikalla ajoissa.

Järjestäjä voi halutessaan julkaista osallistujaluettelon ilmoittautumisaian päätyttyä.

1.10 Muutokset koeohjeisiin

Muutokset koeohjeisiin tekee Kennelliiton koe- ja kilpailutoimikunta.

2. KOKEEN LIIKKEET, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJEET

2.1 Tottelevaisuuskokeen koeluokat, liikkeet ja niiden kertoimet sekä saavutettavat pisteet

Alokasluokka	Kerroin	Pisteet
1. Luoksepäästävyys	1	10
2. Paikalla makaaminen	3	30
3. Seuraaminen kytkettynä	2	20
4. Seuraaminen taluttimetta	4	40
5. Maahanmeno seuraamisen yhteydessä	2	20
6. Luoksetulo	3	30
7. Seisominen seuraamisen yhteydessä	2	20
8. Estehyppy	2	20
9. Kokonaisvaikutus	1	10
	yht. 20	200

Avoin luokka	Kerroin	Pisteet
1. Paikalla makaaminen	3	30
2. Seuraaminen taluttimetta	2	20
3. Maahanmeno seuraamisen yhteydessä	2	20
4. Luoksetulo	3	30
5. Seisominen seuraamisen yhteydessä	2	20
6. Noutaminen	2	20
7. Kauko-ohjaus	3	30
8. Estehyppy	2	20
9. Kokonaisvaikutus	1	10
	yht. 20	200

Voittajaluokka	Kerroin	Pisteet
1. Paikalla makaaminen	4	40
2. Seuraaminen taluttimetta	4	40
3. Istuminen seuraamisen yhteydessä.....	3	30
4. Luoksetulo.....	4	40
5. Lähettäminen määrätulle paikalle ja luoksetulo	4	40
6. Noutaminen esteen yli hypäten	2	20
7. Metalliesineen noutaminen	2	20
8. Tunnistusnouto.....	4	40
9. Kauko-ohjaus	4	40
10. Kokonaisvaikutus.....	1	10
	yht. 32	320

Erikoisvoittajaluokka

Erikoisvoittajaluokassa suoritetaan FCI:n hyväksymän, kulloinkin voimassaolevan kansainvälisen tottelevaisuuskoesäännön liikkeet ja noudatetaan sen suoritus- ja arvosteluohjeita. Liikkeet ja kertoimet ovat 1.1.2006 lähtien:

	Kerroin	Pisteet
1. Istuminen ryhmässä 2 min.	3	30
2. Paikalla makaaminen häirittyinä 4 min.....	2	20
3. Vapaana seuraaminen.....	3	30
4. Seisominen, istuminen ja maahanmeno seuraamisen yhteydessä.....	3	30
5. Luoksetulo, seisominen ja maahanmeno	4	40
6. Lähettäminen määrätulle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo.....	4	40
7. Ohjattu noutaminen	3	30
8. Metalliesineen noutaminen esteen yli hypäten	3	30
9. Tunnistusnouto.....	3	30
10. Kauko-ohjaus	4	40
	yht. 32	320

2.2. SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJEET

Suoritus- ja arvosteluohjeet käsittävät yleiset sekä liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet.

2.2.1 Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet

Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet koskevat kaikkia liikkeitä ja luokkia, ellei toisin mainita esimerkiksi liikekohtaisissa tai luokkakohtaisissa suoritus- ja arvosteluohjeissa.

Liikkeiden suoritus

Tuomari voi valita liikkeiden suoritusjärjestyksen. Suoritusjärjestyksen on oltava sama kaikille kilpailijoille. Alokasluokassa luoksepäästävyys tulee suorittaa ensimmäisenä liikkeenä ja kaikkien täytyy siihen osallistua.

Tuomari tarkastaa kaikki kokeen koirat ennen kuin ne saavat mennä kehään. Nartuilta tarkastetaan onko niillä kiima ja urokset käsitellään vastaavasti. Samalla tarkastetaan koirien luoksepäästävyys.

Voittaja- ja erikoisvoittajaluokassa ohjaajan on jätettävä koiran talutin kehän ulkopuolelle tai toimitsijan pöydälle. Tämä koskee kaikkia liikesuorituksia.

Käskysanat suorituksiin ovat ohjeellisia, mutta käytettyjen käskysanojen tulee olla yksiosaisia. Koiran nimen käyttö on sallittu vain luoksetuloliikkeissä (ensimmäisen kutsun yhteydessä) ja kutsuttaessa ruudusta. Nimen pitää olla tiiviisti yhdistettynä kutsuun.

Liikkeet alkavat perusasennosta ja päättyvät perusasentoon.

Perusasennossa koira istuu ohjaajan vasemmalla puolella.

Oikea perusasento ja seuraamispaikka ovat ohjaajan vasemmalla sivulla, rintamasuunta ohjaajan mukainen ja koiran lapa ohjaajan polven kohdalla. Koiran ja ohjaajan välin tulee olla n. 10 cm.

Liikkeen arvostelu alkaa ohjaajan vastattua myöntävästi "valmis"-kysymykseen ja arvostelu päättyy liikkeenohjaajan tai tuomarin "kiitos"-sanaan. Ohjaaja ei saa osoittaa koiralle liikkeiden suorituspaikkoja tai suuntia ennen liikesuoritusta tai liikkeiden välissä. Tällainen menettely johtaa liikesuorituksen hylkäämiseen.

Koiraan koskeminen suorituksen aikana johtaa ko. liikkeen hylkäämi-

seen. Liikesuoritusten välillä on hillitty kiittäminen (esim. lyhyt sanallinen kiitos tai pari kevyttä taputusta) sallittu.

Liiallinen kiittäminen ja koiran innostaminen, leikkiminen, ohjaajan syyliin hyppääminen, ohjaajan jalkojen välistä pujottelu, jne. johtavat tuomarin varoitukseen (ALO, AVO, VOI) ja vaikuttavat kokonaisvaikutuksen arvosanaan. EVL:ssä tuomari varoittaa heti (näyttää keltaista korttia) ja mikäli käytös toistuu, koesuoritus hylätään (punainen kortti).

Ohjaajan tulee liikkua kehässä luonnollisesti ja suoraviivaisesti käskytyksen mukaan. Epämääräinen liikkuminen, kuten liioitellut eleet ja luonnottomat käsien ja jalkojen liikkeet, alentavat arvosanaa. Käännökset ovat käännöksiä oikeaan/vasempaan (90°) tai täyskäännöksiä (180°). Ohjaajan tulee täyskäännöksen jälkeen (180°) palata samaa linjaa pitkin.

Paluun koiran luo / taakse tulee tapahtua samassa linjassa kuin poistumisen, korkeintaan puolen metrin etäisyydeltä koirasta. Kuitenkin sallitaan koiran ohitus kummalta puolelta tahansa.

Tuomari saa keskeyttää koiran liike- tai koesuorituksen. Keskeytyksen syitä voivat olla esimerkiksi osaamattomuus, hallitsematon käyttäytyminen, jatkuva haukkuminen, tai koiran tai ohjaajaan loukkaantuminen. Mikäli tuomari tai ohjaaja keskeyttää koesuorituksen, saavutetut pisteet jäävät voimaan, mutta koiraa ei voida palkita.

Tuomari voi hylätä koirakon suorituksen, jolloin koirakko menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa pisteet. Hylkäämisen syitä voivat olla esimerkiksi ulkopuolinen apu, lelujen tai makupalojen tuominen kehään, koiran rankaiseminen, annettujen ohjeiden noudattamatta jättäminen, koiran karkaaminen, aggressiivisuus, jatkuva häiritsevä haukkuminen, hallitsematon käyttäytyminen tai selvä haluttomuus. Koiran pienikin kurittaminen tai satuttaminen hylkää koirakon koesuorituksen.

Karkaaminen kehästä kesken liikkeen alentaa alokasluokassa ko. liikkeen arvosanaa 4:llä, mikäli koira saadaan vaivatta kutsuttua takaisin jatkamaan liikkeen loppuun. Muissa luokissa karkaamisesta seuraa liikkeen hylkääminen. Liikkeiden välillä tapahtunut karkaaminen alentaa kokonaisvaikutuksen arvosanaa 4:llä. Mikäli koira karkaa uudestaan, ko. koirakon koesuoritus hylätään. EVL:ssä koirakon koesuoritus hylätään, jos koira karkaa kehästä (punainen kortti).

Tarpeiden tekeminen kesken liikkeen hylkää ko. liikkeen suorituksen. Tarpeiden tekeminen liikkeiden välillä alentaa kokonaisvaikutuksen arvosanan 4:llä. Toistettuna se hylkää koesuorituksen. EVL:ssä koesuoritus hylätään heti (punainen kortti).

Haukkuminen, vinkuminen tms. liikkeiden aikana on otettava huomioon arvosanassa. Liikkeiden välillä tapahtunut ääntely vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan (ALO-AVO-VOI). EVL:ssä käytetään keltaisia ja punaisia kortteja EVL:n ohjeiden mukaisesti.

Koiralla on oikeus nouto- ja luoksetuloliikkeissä tulla joko suoraan perusaseentoon tai tulla ensin istumaan ohjaajan eteen, josta ohjaaja, luvan saatuaan, käskee koiran sivulle perusaseentoon. Nouto- ja luoksetuloliikkeissä tuomarin ei tarvitse olla selvillä siitä, miten koiran on tarkoitus suorittaa liike perusaseentoon tulemisen osalta. Edellyttäen, että sivulletulo suoritetaan moitteettomasti, tuomari voi antaa siitä täydet pisteet riippumatta siitä, miten koiran oli tarkoitus se suorittaa.

Liikesuoritusten arvostelu

Kaikki poikkeamat toivotusta perusasennosta missä tahansa liikkeen vaiheessa tulee ottaa huomioon arvosanassa. Koiran rintamasuunnan on oltava ohjaajan rintamasuunnan mukainen.

Arvostelussa tulee ottaa huomioon luokkien vaikeusaste.

Koiran tulee suorittaa liikkeet ripeästi ja hallitusti sekä osoittaa selvää halua noudattaa ohjaajan käskyjä ja ohjausta.

Kun koiran nopeutta arvostellaan, tulee rodunomaisuus ottaa huomioon. Ihanne ei ole kaikille roduille sama. Kun koira reagoi käskyyn tai kutsuun välittömästi, liikkuu rodunomaisesti, pysyy tempossaan, ja osoittaa selvää halukkuutta suorittaa annettu tehtävä, tulee sen saada kiitettävä arvosana, ellei suorituksessa ole virheitä tai puutteita.

Haukkumisen ja vinkumisen liikkeen aikana tulee aina alentaa arvosanaa vähintään 1:llä, siitä huolimatta, että kyseessä olisi pari haukahdusta (ilohaukahdus) liikkeen alussa tai lopussa.

Ellei koira istu rauhallisesti perusasennossa liikkeen lähtöpaikassa, ei korkeampaa arvosanaa kuin 8 voi antaa.

Mikäli viimeinen, liikkeen päättävä, perusasento jää tekemättä tai koira suorittaa sen ilman käskyä, alennetaan arvosanaa alokasluokassa 1:llä

ja muissa luokissa 2:lla, ellei liikekohtaisissa ohjeissa toisin mainita.

Koiran nimen käyttö on sallittu vain luoksetuloliikkeissä, ensimmäisen kutsun yhteydessä, yhdistettynä kutsuun. Se on sallittu myös kutsuttaessa ruudusta. Muulloin nimen käyttö käskyn yhteydessä alentaa arvosanaa 2:lla.

Koiraa jätettäessä on ”paikka”-käskyn antaminen sallittu.

Ohjaajan kaksoiskäskyt (myös tahattomat), myöhäiset käskyn annot, voimakas äänenkäyttö, liioitellut käsimerkit, ylimääräiset eleet, yms. alentavat arvosanaa (2–4):llä.

Toistettu käsky alentaa arvosanaa 2:lla ja kolmas käsky hylkää liikkeen tai sen osasuorituksen. (Osasuorituksella tarkoitetaan esimerkiksi istumista perusasentoon liikkeen päättyessä tai seuraamisen yhteydessä, tai AVO kauko-ohjauksen ensimmäistä istumista.)

Ohjaajan tarpeeton liikkuminen paikaltaan, esimerkiksi käskyjä annettaessa, hylkää liikesuorituksen.

Ryhmäliikkeissä myöhäinen käskyn antaminen tulkitaan toiseksi käskyksi, joka alentaa arvosanaa 2:lla.

Käsimerkin käyttö on sallittu joko vaihtoehtoisesti tai yhtäaikaaisesti suullisen käskyn kanssa liikkeissä, joissa käsimerkki on säännöissä käskyksi hyväksytty. Koiran ohjaaja ilmoittaa kumpaa käskytystapaa hän noudattaa. Tämä ei ole tarpeen, jos liikkeessä on sallittu sekä suulliset käskyt että käsimerkit.

Käsimerkki saa olla kestoaltaan korkeintaan suullisen käskyn mittainen.

Käsimerkkiä ei missään liikkeessä saa käyttää kun koira on perusasennossa tai ohjaajan sivulla, lukuunottamatta voittajaluokan liikettä (VOI-6) lähettäminen määrätyle paikalle.

Käsimerkin käyttö alentaa arvosanaa (2–4):llä, paitsi silloin kun se on sallittu. Liikekohtaisesti on mainittu, milloin käsimerkki hylkää liikkeen tai liikkeen osasuorituksen.

Koiran varaslähdöstä alennetaan arvosanaa (2–4):llä. Varaslähdöllä tarkoitetaan, että koira lähtee ennen ohjaajan käskyä. Noutoliikkeessä, mikäli koira lähtee liikkeelle jo kapulaa heitettäessä tai vietäessä, on virhe hylkäävä.

Mikäli koira koskettaa ohjaajaa kevyesti luoksetulo- tai noutoliikkeissä, alennetaan arvosanaa 1–2 pisteellä. Mikäli koira törmää ohjaajaan hie- man voimakkaammin, voi arvosanaksi antaa korkeintaan 7.

Noutoliikkeet:

Noutoesineiden luovutusasento voi olla joko perusasento ohjaajan si- vulla tai istuminen ohjaajan edessä.

Noutoesineitä ei saa käyttää koiran suussa. Mikäli näin tapahtuu, alen- taa se arvosanaa 5:llä. Tunnistusnoudossa suoritus hylätään.

Noutoesineiden liian lyhyet tai kehän ulkopuolelle menneet heitot tulee uusia. Tämä alentaa arvosanaa 2:lla. Ohjaajalla on oikeus halutessaan uusia epäonnistunut heitto (esimerkiksi huomattavan vino, huomatta- van kaukana, aivan kiinni esteen reunassa) kerran, edellyttäen että koi- ra on pysynyt perusasennossa, eikä noutokäskyä ole vielä annettu. Tällöinkin arvosanaa alennetaan 2:lla. Suoritus hylätään, mikäli uusinta- heittokaan ei onnistu. Tämä ei koske erikoisvoittajaluokkaa (EVL).

Raju tarttuminen noutoesineeseen ja noutoesineen pureskelu alentavat arvosanaa niin, että korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira pu- ree noutoesinettä voimakkaasti, korkein mahdollinen arvosana on 5. Erittäin voimakas pureminen tai noutoesineen rikkominen aiheuttaa lii- kesuorituksen hylkäämisen. Arvosanaa ei kuitenkaan alenneta, jos koi- ra kerran korjaa otettaan noutoesineestä.

Noutoesineen pudottaminen:

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen oma- aloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 8 (AVO) tai 7 (VOI–EVL). Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäsken jälkeen, kor- kein mahdollinen arvosana on 7 (AVO) tai 5 (VOI–EVL). Jos koira pudot- taa noutoesineen ohjaajan viereen olematta luovutusasennossa ja oh- jaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 6 (AVO) tai 5 (VOI–EVL) edellyttäen, että koira siirtyy käs- kystä moitteettomasti perusasentoon. Mikäli koira luovuttaa esineen huolimattomasti luovutusasennossa tai esine putoaa luovutuksen yhte- ydessä, on korkein mahdollinen arvosana 8 (AVO) tai 7 (VOI–EVL).

Erikoisvoittajaluokka

Koiran tulee pysyä ohjaajan vierellä vasemmalla puolella liikesuoritusten välissä. Koiran ei tarvitse olla käsken alla, perusasennossa eikä sivulla seuraamispaikalla (lapa ohjaajan polven kohdalla), mutta sen tulee olla ohjaajan vierellä ja hallinnassa.

Keltaisen ja punaisen kortin käyttö EVL:ssä

Keltainen kortti merkitsee varoitusta. Tuomari voi antaa varoituksen joko koiran tai ohjaajan käytöksen vuoksi. Mikäli tuomari näyttää keltaisen varoituskortin kaksi kertaa, koesuoritus hylätään.

Punainen kortti merkitsee koesuorituksen hylkäämistä.

Keltaisia ja punaisia kortteja tulee näyttää kun säännöt ja ohjeet sitä edellyttävät, kuitenkin harkitusti ja perustellusti.

Keltaista tai punaista korttia ei tule näyttää esimerkiksi, jos koira vahingossa ajautuu liikettä suorittaessaan (esimerkiksi liikkeet 6 tai 7) kehärajan ulkopuolelle, mutta noudattaa ohjaajan kutsua tai ohjausta ja palaa heti. Liikkeitä ei tule sijoittaa liian lähelle kehän rajoja.

Keltaisen ja punaisen kortin käyttö kokeissa, joissa samoja koirakoita arvostelee useampi tuomari:

1) Kaksi tai useampi tuomari eri kehissä

Kun useampi tuomari arvostelee eri kehissä (kaksi/kolme/jne. EVL kehää, eri liikkeet)

- Kaikki tuomarit toimivat itsenäisesti.
- Yksi (ensimmäinen) punainen kortti johtaa hylkäämiseen.
- Kun tuomari (ensimmäinen) näyttää keltaista korttia, kehäsihteeri merkitsee tämän arvostelulipukkeeseen mutta toista (ja kolmatta) tuomaria ei informoida tästä. Kun toinen tuomari näyttää keltaista korttia, kehäsihteeri merkitsee tämän arvostelulipukkeeseen ja informoi vasta sitten ko. tuomaria, että koirakko on jo saanut yhden keltaisen kortin edellisessä kehässä. Tällöin koesuoritus hylätään.

2) Kaksi tai useampi tuomari samassa kehässä

- Jos yksi tuomareista haluaa näyttää korttia, hän informoi tästä muita/neuvottelee muiden kanssa. Tuomarit näyttävät yhdessä

korttinsa tai mikäli kokeen ylituomari on kehässä, hän voi näyttää korttia.

Tuomarilla on oikeus keskeyttää koiran liikesuoritus, jos on ilmeistä, ettei koira pysty suorittamaan sitä. Kyseinen liikesuoritus arvostellaan hylätyksi.

Tuomarilla on oikeus keskeyttää koiran koesuoritus, jos koira ei työskentele asianmukaisesti tai se käyttäytyy häiritsevästi haukkumalla tai vinkumalla jatkuvasti. Tuomari voi antaa haukkuvalle tai vinkuvalla koiralle ensin varoituksen keltaisella kortilla.

Jos käytös jatkuu, tuomari hylkää koiran koesuorituksen näyttämällä punaista korttia. Tämä koskee myös häiritsevää jatkuvaa haukkumista tai vinkumista liikesuoritusten välissä.

Jos koira karkaa ohjaajan luota liikesuorituksen aikana (keskeyttää suorituksen), ohjaaja voi kutsua koira kerran paikaltaan liikkumatta. Jos koira palaa ohjaajan luo ensimmäisestä kutsusta, tuomari näyttää keltaista korttia ja kyseinen liikesuoritus hylätään, mutta koira saa jatkaa koetta. Jos koira ei palaa ohjaajan luo ensimmäisestä kutsusta, koiran koesuoritus hylätään. Koiran koesuoritus hylätään myös, jos se karkaa toistamiseen.

Jos koira karkaa ohjaajan luota liikesuoritusten välissä, ohjaaja voi kutsua koira kerran paikaltaan liikkumatta. Jos koira palaa ohjaajan luo, tuomari näyttää keltaista korttia. Jos koira ei palaa ohjaajan luo tai se karkaa toistamiseen, koiran koesuoritus hylätään.

Mikäli koira poistuu kehästä kesken liikkeen tai liikesuoritusten välissä, sen koesuoritus hylätään.

2.2.2 Koeluokkien liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet

■ ALOKASLUOKKA (ALO)

Alokasluokassa käytetään vain suullisia käskyjä.

Sulkuihin kirjoitetut käskyt sallitaan koiran tullessa ensin istumaan ohjaajan eteen ja siirtyessä siitä luvan saatuaan ohjaajan sivulle perusasentoon.

Liikkeen arvostelu alkaa kun ohjaaja vastaa myöntävästi ”valmis”-kysymykseen ja arvostelu päättyy tuomarin tai liikkeenohjaajan ”kiitos”-sanaan.

Tuomari tai liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja tai tuomari on antanut siihen luvan, ellei toisin ole mainittu.

* * * * *

ALO – 1 Luoksepäästävyys

Käskyt: –

Tarkoitus: Koiralle vieras ihminen voi lähestyä ja käsitellä koiraa vaikeuksista ohjaajan ollessa läsnä.

Suoritusohje: Ryhmäliike (3–6 koiraa), jossa koira ja ohjaaja ovat heille osoitetussa paikassa rivissä. Koira on kytkettyä ja joko istuu tai seisoo ohjaajan vasemmalla puolella. Tuomari lähestyy koiraa edestä ja käsittelee koiraa. Luoksepäästävyys tulee suorittaa ensimmäisenä liikkeenä ja kaikkien on osallistuttava.

Kerroin 1

Arvosteluohje: Kaikenlainen poikkeaminen toivotusta ihannesuorituksesta, kuten hyppiminen, leikkiminen ja väistäminen, alentaa arvostusta.

Liikesuoritus hylätään, jos

- koira osoittaa selvää pelkoa tai arkuutta eikä salli käsittelyä.

Koesuoritus hylätään, jos

- koira puree tai yrittää purra tuomaria tai ohjaajaa tai jotakin muuta osapuolta
- koira osoittaa täysin hallitsematonta (paniikinomaista) pelkoa.

ALO – 2 Paikalla makaaminen

Käskyt: maahan – paikka – istu

Tarkoitus: Ryhmäliike (3–6 koira), jossa koiran tulee pysyä paikallaan 2 minuutin ajan ohjaajan poistuessa sen luota.

Suoritusohje: Koirat ovat rivissä n. 3 metrin välein. Ohjaajat käskvät koirat maahan ja poistuvat heille osoitettuun paikkaan noin 20 m: n päähän koirista. Koirien tulee maata valppaina rintamasuunnassa ja molemmat kyynärpäät maassa. Ajan tultua täyteen ohjaajat palaavat koirien viereen ja käskvät koirat perusasentoon.

Suoritus aika alkaa, kun ohjaajat ovat paikallaan määrättyllä etäisyydellä koirista koiriin päin kääntyneinä. Arvostelu alkaa, kun ohjaajat komentavat koirat maahan ja päättyy perusasentoon.

Kerroin 3

Arvosteluohje: Arvosanaan vaikuttavat koiran rintamasuunta ja makuuasento. Koira saa laskea päänsä ja takaraajojen lonkka-asento on sallittu, mutta esimerkiksi kyljellään tai selällään makaaminen alentavat arvosanaa (3–5):llä.

Arvosanaa alennetaan (3–5):llä, mikäli koira nousee istumaan tai ryömii alle kaksi omaa mittaansa. Jos koira nousee istumaan ja istuu koko suoritusajan, on korkein arvosana 5.

Jos koira vinkuu, alennetaan arvosanaa (1–3):lla, jos se on levoton tai jos se haukkuu (2–5):llä.

Mikäli koira, ajan tultua täyteen, nousee istumaan tai seisomaan, voi suorituksesta antaa korkeintaan 7. Jos koira tällöin tulee vastaan, voi arvosana olla korkeintaan 5.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei toisellakaan käskyllä saada maahan
- koira nousee seisomaan ennen kuin aika on täysi
- koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin kaksi omaa mittaansa ennen kuin aika on täysi
- koira haukkuu häiritsevästi lähes koko suorituksen ajan.

ALO – 3 Seuraaminen kytkettynä

Käskyt: seuraa

Tarkoitus: Koira seuraa ohjaajaa tämän vasemmalla puolella taluttimen kirstymättä.

Suoritusohje: Tuomari tai liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa kulkemaan tietyn seuraamiskaavion mukaisesti. Kaavio sisältää käännöksiä oikeaan ja vasempaan, täyskäännöksiä ja pysähdyksiä kävelyosuudessa sekä juoksuosuuden. Suoritukseen ei sisälly hidasta käyntiä. ”Seuraa”-käskyn saa toistaa liikkeelle lähdetessä ja nopeutta muutettaessa, mutta ei pysähdyksissä eikä käännoissä. Pysähdyttäessä koiran tulee istuutua perusasentoon ilman erillistä käskyä. Ohjaaja saa pitää koiran talutinta joko vasemmassa tai oikeassa kädessä tai siten, että talutin kulkee molempien käsien kautta. Talutin ei saa kulkea ohjaajan takaa, eikä se saa muodostaa pakotetta vaikka koira hieman poikkeaa toivotusta seuraamispaikasta.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Arvostelussa on otettava huomioon kokonaisuus.

Kaikenlainen poikkeaminen toivotusta ihannesuorituksesta, kuten vinuminen, haukkuminen, hyppiminen, leikkiminen, hidastelu ja edistäminen sekä nojaaminen, alentaa arvosanaa.

Ylimääräiset käskyt tulee huomioida arvosanassa.

Mikäli koiran perusasennot ovat vinoja, alennetaan arvosanaa (1–3):lla ja mikäli koira ei tee yhtään perusasentoa, on arvosana korkeintaan 7.

Suoritus hylätään, jos

- ohjaaja käyttää voimakkaasti talutinta tai talutin on kireänä merkitävän osan ajasta.

ALO – 4 Seuraaminen taluttimetta

Käskyt: seuraa

Tarkoitus: Koira seuraa taluttimetta ohjaajaa tämän vasemmalla puolella.

Suoritusohje: Tuomari tai liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa kulkemaan tietyn seuraamiskaavion mukaisesti. Kaavio sisältää käännöksiä oikeaan ja vasempaan, täyskäännöksiä ja pysähdyksiä kävelyosuudessa sekä juoksuosuuden. Suoritukseen ei sisälly hidasta käyntiä. ”Seuraa”-käskyn saa toistaa liikkeelle lähdetessä ja nopeutta muutettaessa, mutta ei pysähdyksissä eikä käännöksissä. Pysähdyttäessä koiran tulee istuutua perusasentoon ilman erillistä käskyä.

Kerroin 4

Arvosteluohje: Arvostelussa on otettava huomioon kokonaisuus.

Kaikenlainen poikkeaminen toivotusta ihannesuorituksesta, kuten vinuminen, haukkuminen, hyppiminen, leikkiminen, hidastelu ja edistäminen sekä nojaaminen, alentaa arvosanaa.

Ylimääräiset käskyt tulee huomioida arvosanassa.

Mikäli koiran perusasennot ovat vinoja, alennetaan arvosanaa (1–3):lla ja mikäli koira ei tee yhtään perusasentoa on arvosana korkeintaan 7.

Suoritus hylätään, jos

- koira seuraa suurimman osan matkasta yli yhden metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta.

ALO – 5 Maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Käskyt: seuraa – maahan – istu

Tarkoitus: Koira menee käskyn saatuaan nopeasti ja liikkeen suuntaisesti maahan ja pysyy paikallaan ohjaajan jatkaessa kulkuaan ja palatessa takaisin koiran viereen.

Suoritusohje: Koirakkoa ohjataan kulkemaan noin 10 m:n matka, jonka jälkeen ohjaaja käskee koiran maahan jatkaen itse kulkuaan (n. 10 m). Ohjaaja palaa koiran viereen ja käskee sen perusasentoon.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Mahdollinen lisäkäskey, joka tulee antaa välittömästi (max. 2 askelta), alentaa arvosanaa 2:lla.

Käsimerkin käyttö tehosteena alentaa arvosanaa (3–5):llä.

Maahanmenon hitaus ja rintamasuunnan vinous alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Koiran liikkuminen käskyn jälkeen alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin, on arvosana korkeintaan 5.

Mikäli koira ohjaajan jo kääntynyttä vaihtaa asentoa, alennetaan arvosanaa (1–3):lla. Mikäli se siirtyy paikaltaan tai tulee vastaan, on arvosana korkeintaan 5.

Puutteellinen seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei käy maassa
- koira liikkuu käskyn jälkeen yli kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt.

ALO – 6 Luoksetulo

Käskyt: paikka – (tänne) – sivulle

Tarkoitus: Koira tulee kutsusta nopeasti ohjaajan luokse.

Suoritusohje: Ohjaaja jättää koiran istumaan ja poistuu sen luota hänelle osoitettuun paikkaan (n. 15 m) ja kutsuu koiran luokseen perusasentoon. Koiran on tultava ripeästi ja suoraan ohjaajan luo. Kutsuttaessa koiraa, sen nimen liittäminen kutsuun on sallittua.

Kerroin 3

Arvosteluohje: Mikäli koira nousee seisomaan, menee maahan tai siirtyy paikaltaan alle kaksi mittaansa vaihtamatta asentoaan ennen ensimmäistä luoksetulukutsua, on arvosana korkeintaan 8.

Mikäli koira noudattaa vasta toistettua luoksetulukutsua, on arvosana korkeintaan 8.

Varaslähdöstä arvosanaa alennetaan (2–4):llä.

Haluton luoksetulo alentaa arvosanaa (2–5):llä.

Jos koira törmää ohjaajaan, alennetaan arvosanaa (2–3):lla.

Mikäli ohjaaja poistuu koiran luota juosten, alennetaan arvosanaa 2:lla.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei noudata toistakaan luoksetulukutsua
- koira liikkuu lähtöpaikalta yli kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin.

ALO – 7 Seisominen seuraamisen yhteydessä

Käskyt: seuraa – seiso – istu

Tarkoitus: Koira pysähtyy käskyn saatuaan nopeasti ja liikkeen suuntaisesti seisomaan ja pysyy paikallaan ohjaajan jatkaessa kulkuaan ja palatessa takaisin koiran viereen.

Suoritusohje: Koirakkoa ohjataan kulkemaan noin 10 m:n matka, jonka jälkeen ohjaaja käskee koiran seisomaan jatkaen itse kulkuaan (n. 10 m). Ohjaaja palaa koiran viereen ja käskee sen perusasentoon.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Mahdollinen lisäkäskey, joka tulee antaa välittömästi (max. 2 askelta), alentaa arvosanaa 2:lla.

Käsimerkin käyttö tehosteena alentaa arvosanaa (3–5):llä.

Pysähtymisen hitaus ja rintamasuunnan vinous alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Koiran liikkuminen käskyn jälkeen alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira menee istumaan tai maahan ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin, on arvosana korkeintaan 5.

Mikäli koira ohjaajan jo kääntynyttä vaihtaa asentoa, alennetaan arvosanaa (1–3):lla. Mikäli se siirtyy paikaltaan tai tulee vastaan, on arvosana korkeintaan 5.

Puutteellinen seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei pysähdy lainkaan seisomaan, vaan menee heti istumaan tai maahan
- koira liikkuu käskyn jälkeen yli kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt.

ALO – 8 Estehyppy

Käskyt: hyppy – seiso – istu

Tarkoitus: Koira hyppää ohjaajan käskystä esteen yli.

Suoritusohje: Ohjaaja käskee koiran hyppäämään esteen yli itsestään pois päin ja käskee koiran seisomaan esteen toisella puolella. Ohjaaja kiertää esteen ja asettuu koiran viereen ja käskee sen perusasentoon. Esteen korkeuden tulee olla noin koiran säkäkorkeus. Ohjaaja antaa seisomiskäskyn oma-aloitteisesti.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Arvosanaan vaikuttaa koiran ripeä käskyjen noudattaminen, mutta koiran rintamasuunta hypyn jälkeen ei vaikuta arvosanaan.

Jos koira istuu tai menee maahan esteen toisella puolella kun sen tulisi seistä, tai jos se liikkuu ”seiso”-käskyn jälkeen, on arvosana korkeintaan 8.

Mikäli koira ei noudata ”seiso”-käskyä, vaan hyppää takaisin, on arvosana korkeintaan 5.

Mikäli koira koskettaa estettä, alennetaan arvosanaa (2–4):llä.

Varaslähdöstä alennetaan arvosanaa (2–4):llä.

Suoritus hylätään, jos

- koira kiertää esteen
- koira ylittää esteen ennen liikkeen alkua.

ALO – 9 Kokonaisvaikutus

Tarkoitus: Kiinnitetään huomiota ohjaajan ja koiran yhteistyöhön sekä koiran halukkuuteen työskennellä iloisesti.

Kerroin 1

Arvosteluohje: Arvosanassa ohjaajan ja koiran yhteistyö sekä suoritusten aikana että niiden välillä tulee ottaa huomioon. Niin ikään työskentelyn iloisuus ja halukkuus sekä rodunomainen temperamentti tulee ottaa huomioon.

■ AVOIN LUOKKA (AVO)

+KM tarkoittaa käsimerkin olevan sallittu samanaikaisesti suullisen käskyn kanssa.

/KM tarkoittaa käsimerkin olevan sallittu vaihtoehtoisesti suullisen käskyn kanssa.

Sulkuihin kirjoitetut käskyt sallitaan koiran tullessa ensin istumaan ohjaajan eteen ja siirtyessä siitä luvan saatuaan ohjaajan sivulle perusasentoon.

Liikkeen arvostelu alkaa kun ohjaaja vastaa myöntävästi ”valmis” -kysymykseen ja arvostelu päättyy tuomarin tai liikkeenohjaajan ”kiitos”-sanaan.

Tuomari tai liikkeenohjaa ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja tai tuomari on antanut siihen luvan, ellei toisin ole mainittu.

* * * * *

AVO – 1 Paikalla makaaminen

Käskyt: maahan – paikka – istu

Tarkoitus: Ryhmäliike (3–6 koiraa), jossa koiran tulee pysyä paikallaan 3 minuutin ajan ohjaajan poistuessa sen luota näkösuojaan.

Suoritusohje: Koirat ovat rivissä n. 3 m välein. Ohjaajat käskevät koirat maahan ja poistuvat heille osoitettuun näkösuojaan. Koirien tulee maata valppaina rintamasuunnassa ja molemmat kyynärpäät maassa. Ajan tultua täyteen ohjaajat palaavat koirien viereen ja käskevät koirat perusasentoon.

Suoritus aika alkaa, kun kaikki ohjaajat ovat näkösuojassa ja arvostelu alkaa, kun ohjaajat komentavat koirat maahan ja päättyy perusasentoon.

Kerroin 3

Arvosteluohje: Arvosanaan vaikuttavat koiran rintamasuunta ja makuuasento. Koira saa laskea päänsä ja takaraajojen lonkka-asento on sallittu, mutta esimerkiksi kyljellään tai selällään makaaminen alentavat arvosanaa (3–5):llä.

Arvosanaa alennetaan (3–5):llä, mikäli koira nousee istumaan tai ryömii alle kaksi omaa mittaansa. Jos koira nousee istumaan ja istuu koko suoritusajan, on korkein arvosana 5.

Jos koira vinkuu, alennetaan arvosanaa (1–3):lla, jos se on levoton tai jos se haukkuu (2–5):llä.

Mikäli koira, ajan jo tultua täyteen ja ohjaajien palattua kehään, nousee istumaan tai seisomaan, voi suorituksesta antaa korkeintaan arvosanan 7. Jos koira tällöin tulee vastaan, voi arvosana olla korkeintaan 5.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei ole toisellakaan käskyllä saatu maahan,
- koira nousee seisomaan ennen kuin ohjaajat ovat kehässä,
- koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaajat ovat kehässä,
- koira haukkuu häiritsevästi lähes koko suorituksen ajan.

AVO – 2 Seuraaminen taluttimetta

Käskyt: seuraa

Tarkoitus: Koira seuraa taluttimetta ohjaajaa tämän vasemmalla puolella.

Suoritusohje: Tuomari tai liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa kulkemaan tietyn seuraamiskaavion mukaisesti. Kaavio sisältää käännöksiä oikeaan ja vasempaan, täyskäännöksiä ja pysähdyksiä kävelyosuudessa sekä juoksuosuuden. Suoritukseen ei sisälly hidasta käyntiä. ”Seuraa”-käskyn saa toistaa liikkeelle lähettäessä ja nopeutta muutettaessa, mutta ei pysähdyksissä eikä käännöksissä. Pysähdyttäessä koiran tulee istuutua perusasentoon ilman erillistä käskyä.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Arvostelussa on otettava huomioon kokonaisuus.

Kaikenlainen poikkeaminen toivotusta ihannesuorituksesta, kuten vinuminen, haukkuminen, hyppiminen, leikkiminen, hidastelu ja edistäminen sekä nojaaminen, alentavat arvosanaa.

Ylimääräiset käskyt tulee huomioida arvosanassa.

Mikäli koiran perusasennot ovat vinoja, alennetaan arvosanaa (1–3): lla ja mikäli koira ei tee yhtään perusasentoa, on arvosana korkeintaan 7.

Suoritus hylätään, jos

- koira seuraa suurimman osan matkasta yli yhden metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta.

AVO – 3 Maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Käskyt: seuraa – maahan – istu

Tarkoitus: Koira menee käskyn saatuaan nopeasti ja liikkeen suuntaisesti maahan ja pysyy paikallaan ohjaajan jatkaessa kulkuaan ja palaessa takaisin koiran viereen.

Suoritusohje: Koirakkoa ohjataan kulkemaan noin 10 m:n matka, jonka jälkeen ohjaaja käskyy koiran maahan jatkaen itse kulkuaan (n. 10 m). Ohjaaja siirtyy koiran taakse (n. 3 m) ja palaa siitä edelleen koiran viereen ja käskyy sen perusasentoon.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Mahdollinen lisäkäskey, joka tulee antaa välittömästi (max. 2 askelta), alentaa arvosanaa 2:lla.

Käsimerkin käyttö tehosteena alentaa arvosanaa (3–5):llä.

Maahanmenon hitaus ja rintamasuunnan vinous alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Koiran liikkuminen käskyn jälkeen alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin, on arvosana korkeintaan 5.

Mikäli koira ohjaajan jo kääntynyttä vaihtaa asentoa, alennetaan arvosanaa (1–3):lla. Mikäli se siirtyy paikaltaan tai tulee vastaan, on arvosana korkeintaan 5.

Puutteellinen seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla

Suoritus hylätään, jos

- koira ei käy maassa
- koira liikkuu käskyn jälkeen yli kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt.

AVO – 4 Luoksetulo

Käsky: paikka – tänne – seiso / KM – (tänne) – sivulle

Tarkoitus: Koira tulee kutsusta nopeasti ohjaajan luokse ja suorittaa matkalla ohjaajan käskystä pysähdyksen seisomaan.

Suoritusohje: Ohjaaja jättää koiran istumaan ja poistuu sen luota hänelle osoitettuun paikkaan (n. 25 m) ja kutsuu koira. Koiran tultua matkan puolella välissä olevalle pysäytysmerkille, ohjaaja käskee omaloitteisesti koiran seisomaan, jonka jälkeen ohjaaja luvan saatuaan kutsuu koiran luokseen perusasentoon. Koiran on tultava ripeästi ohjaajan luo. Kutsuttaessa koira koiran nimen liittämisen kutsuun on sallittua.

Kerroin 3

Arvosteluohje: Suullisen käskyn ja käsimerkin samanaikainen käyttö ovat virheitä. Mikäli käsimerkkiä käytetään pysäytyksessä, sen tulee olla lyhyt, eikä kestoaltaan pidempi kuin vastaava suullinen käsky.

Mikäli koira nousee seisomaan, menee maahan tai siirtyy paikaltaan alle kaksi mittaansa vaihtamatta asentoaan ennen ensimmäistä luoksetulokutsua, on arvosana korkeintaan 8.

Mikäli koira noudattaa vasta toistettua luoksetulokutsua (missä tahansa liikkeen vaiheessa), on arvosana korkeintaan 6.

Varaslähdöstä, missä tahansa liikkeen vaiheessa, arvosanaa alennetaan (2–4):llä.

Koiran tulee liikkua ripeästi, vähintään nopeaa ravia. Poikkeamat ihanesuorituksesta, kuten haluton luoksetulo, askellajin tai rytmin muutos, alentavat arvosanaa (1–5):llä.

Mikäli koira ei noudata pysähtymiskäskyä, on arvosana korkeintaan 5. Mikäli se pysähtyy väärään asentoon, on korkein arvosana 6. Mikäli koira, pysähdyttyään ensin seisomaan, vaihtaa asentoa ennen uutta luoksetulokutsua, on korkein arvosana 7.

Täysien pisteiden saamiseksi koira ei saa liikkua pysähtymiskäskyn jälkeen yli oman mittansa. Jos koira liikkuu käskyn jälkeen 2–3 kertaa mittansa, alennetaan arvosanaa (1–3):lla.

Jos koira törmää ohjaajaan, alennetaan arvosanaa (2–3):lla.

Mikäli ohjaaja poistuu koiran luota juosten, alennetaan arvosanaa 2:lla.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei noudata toistakaan luoksetulokutsua (missä tahansa liikkeen vaiheessa)
- koira liikkuu lähtöpaikalta yli kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin.

AVO – 5 Seisominen seuraamisen yhteydessä

Käskyt: seuraa – seiso – istu

Tarkoitus: Koira pysähtyy käskyn saatuaan nopeasti ja liikkeen suuntaisesti seisomaan ja pysyy paikallaan ohjaajan jatkaessa kulkuaan ja palatessa takaisin koiran viereen.

Suoritusohje: Koirakkoa ohjataan kulkemaan noin 10 m:n matka, jonka jälkeen ohjaaja käskyy koiran seisomaan jatkaen itse kulkuaan (n. 10 m). Ohjaaja siirtyy koiran taakse (n. 3 m) ja palaa siitä edelleen koiran viereen ja käskyy sen perusasentoon.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Mahdollinen lisäkäskey, joka tulee antaa välittömästi (max 2 askelta), alentaa arvosanaa 2:lla.

Käsimerkin käyttö tehosteena alentaa arvosanaa (3–5):llä.

Pysähtymisen hitaus ja rintamasuunnan vinous alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Koiran liikkuminen käskyn jälkeen alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira menee istumaan tai maahan ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin, on arvosana korkeintaan 5.

Mikäli koira ohjaajan jo kääntynyt, vaihtaa asentoa, alennetaan arvosanaa (1–3):lla, tai mikäli se siirtyy paikaltaan tai tulee vastaan on arvosana korkeintaan 5.

Puutteellinen seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei pysähdy lainkaan seisomaan, vaan menee heti istumaan tai maahan
- koira liikkuu käskyn jälkeen yli kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt.

AVO – 6 Noutaminen

Käskyt: hae – irti – (sivulle)

Tarkoitus: Koira noutaa ohjaajan heittämän esineen nopeasti sitä vaingoittamatta ja luovuttaa sen ohjaajalle.

Suoritusohje: Ohjaaja heittää oman puisen esineen vähintään 10 m päähän. Käskyn saatuaan koira noutaa esineen ja luovuttaa sen ohjaajalle perusasennossa tai ohjaajan edessä. Esineen luovutettuaan koiran on siirryttävä käskystä ohjaajan edestä ohjaajan viereen perusasentoon.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Varaslähdöstä alennetaan arvosanaa (2–4):llä. Mikäli koira lähtee noutamaan jo esinettä heitettäessä on virhe hylkäävä.

Esineen pureskelu tai sillä leikittely, voimakkuudesta riippuen, alentaa arvosanaa (1–5):llä. Koiran yli-innokas, varomaton työskentely sen tarttuessa esineeseen, alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Jos ohjaaja etukäteen käyttää esinettä koiran suussa, on korkein arvosana 5.

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen omaaloitteisesti ja välittömästi, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäskyn jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen olematta luovutusasennossa ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 6 edellyttäen, että koira siirtyy käskystä moitteettomasti perusasentoon.

Mikäli koira luovuttaa esineen huolimattomasti luovutusasennossa tai esine putoaa luovutuksen yhteydessä, on korkein mahdollinen arvosana 8.

Mikäli koira ei heti käskystä irrota ja luovuta noutoesinettä, alennetaan arvosanaa (2–5):llä.

Jos koira törmää ohjaajaan, alennetaan arvosanaa (2–3):lla.

Jos koira joutuu etsimään esinettä hetken aikaa, tämä ei alenna arvosanaa.

Ohjaajan on uusittava liian lyhyt tai kehän ulkopuolelle mennyt heitto, mutta tämä alentaa arvosanaa 2:lla.

Suoritus hylätään, jos

- uusintaheittokaan ei onnistu.
- koira karkaa noutoon jo esinettä heitettäessä
- koira ei luovuta esinettä toisellakaan irrotuskäskyllä.
- koira toiminnallaan rikkoo noutoesineen.

AVO – 7 Kauko-ohjaus

Käskyt: maahan – paikka – istu+KM – maahan+KM – istu+KM – maahan+KM – istu

Tarkoitus: Koira vaihtaa paikaltaan siirtymättä asentoon ohjaajan käskyjen mukaan. Asentojen vaihtojärjestys on: istu-maahan-istu-maahan.

Suoritusohje: Ohjaaja jättää koiran maahan ja poistuu sen luota hänelle osoitettuun paikkaan (n. 5 m). Hän käskee koira vaihtamaan asentoa neljästi. Ohjaaja palaa koiran viereen ja käskee sen perusasentoon. Tuomari tai liikkeenohjaaja antaa ohjeet asennonvaihtoista. Asennonvaihtojen tulee tapahtua noin 5 sekunnin välein.

Kerroin 3

Arvosteluohje: Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira ei liiku enempää kuin kaksi omaa mittaansa aloituspaikasta (mihinkään suuntaan). Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen.

Suorituksen osaliikkeissä sallitaan enintään kaksi käskyä, joista toinen alentaa arvosanaa 1:llä. Kauko-ohjausta aloitettaessa on kuitenkin mahdollista käyttää kolme ”istu”-käskyä. Vasta kolmannella käskyllä noudatettua asennonvaihtoa ei kuitenkaan katsota käskystä toteutuneeksi ja arvosana voi näin ollen olla korkeintaan 7.

Arvosanaan vaikuttavat asennonvaihtojen riipeys, puhtaus ja rintama-suunnat sekä koiran liikkumat matkat.

Jos koira nousee istumaan ennen, kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Ohjaajan tehostetut tai pitkäkestoiset käsimerkit katsotaan lisäkäskeiksi ja ne alentavat arvosanaa.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei ole suorittanut vähintään kahta käskystä toteutunutta asennonvaihtoa
- koira on liikkunut paikaltaan yli kaksi omaa mittaansa yhteensä
- koira ei ole noudattanut kauko-ohjausta aloitettaessa kolmattaakaan ”istu”-käskyä.

AVO – 8 Estehyppy

Käsky: hyppy – istu – (tänne) – sivulle

Tarkoitus: Koira hyppää esteen yli molempiin suuntiin; ohjaajasta pois päin ja takaisin, pysähtyen välillä istumaan.

Suoritusohje: Ohjaaja käskää koiran hyppäämään esteen yli itsestään pois päin, käskää koiran istumaan ja kutsuu sen takaisin esteen yli luokseen perusasentoon. Esteen korkeuden tulee olla noin koiran säkäkorkeus. Ohjaaja antaa istumiskäskyn oma-aloitteisesti.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Mikäli koira koskettaa estettä, alennetaan arvosanaa 2–4:llä.

Jos koira seisoo tai menee maahan esteen toisella puolella kun sen tulisi istua, on arvosana korkeintaan 7.

Huomattava esteestä sivuun istuminen alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Lievät rintamasuuntavirheet esteeseen nähden eivät vaikuta arvosanaan. Huomattava rintamasuunnan vinous (n. 90° tai yli) alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Varaslähdöstä alennetaan arvosanaa (2–4):llä.

Suoritus hylätään, jos

- koira ylitettyään esteen hyppää välittömästi takaisin (jojohyppy),
- koira kiertää esteen,
- koira ylittää esteen ennen liikkeen alkua.

AVO – 9 Kokonaisvaikutus

Tarkoitus: Kiinnitetään huomiota ohjaajan ja koiran yhteistyöhön sekä koiran halukkuuteen työkennellä iloisesti.

Kerroin 1

Arvosteluohje: Arvosanassa ohjaajan ja koiran yhteistyö sekä suoritusten aikana että niiden välillä tulee ottaa huomioon. Niin ikään työkentelyn iloisuus ja halukkuus sekä rodunomainen temperamentti tulee ottaa huomioon.

■ VOITTAJALUOKKA (voi)

+KM tarkoittaa käsimerkin olevan sallittu samanaikaisesti suullisen käskyn kanssa.

/KM tarkoittaa käsimerkin olevan sallittu vaihtoehtoisesti suullisen käskyn kanssa.

Sulkuihin kirjoitetut käskyt sallitaan koiran tullessa ensin istumaan ohjaajan eteen ja siirtyessä siitä luvan saatuaan ohjaajan sivulle perusasentoon.

Liikkeen arvostelu alkaa kun ohjaaja vastaa myöntävästi ”valmis”-kysymykseen ja arvostelu päättyy tuomarin tai liikkeenohjaajan ”kiitos”-sanaan.

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja tai tuomari on antanut siihen luvan, ellei toisin ole mainittu.

* * * * *

VOI – 1 Paikalla makaaminen

Käskyt: maahan – paikka – istu

Tarkoitus: Ryhmäliike (3–6 koira), jossa koiran tulee pysyä paikallaan 4 minuutin ajan kun ohjaaja on siirtynyt sen luota näkösuojaan.

Suoritusohje: Koirat ovat rivissä n. 3 m välein. Ohjaajat käskevät koirat maahan ja poistuvat heille osoitettuun näkösuojaan. Koirien tulee maata valppaina rintamasuunnassa ja molemmat kyynärpäät maassa. Ajan tultua täyteen ohjaajat palaavat koirien viereen ja käskevät koirat perusasentoon.

Suoritusaikea alkaa kun kaikki ohjaajat ovat näkösuojassa. Arvostelu alkaa, kun ohjaajat komentavat koirat maahan ja päättyy perusasentoon.

Kerroin 4

Arvosteluohje: Arvosanaan vaikuttavat koiran rintamasuunta ja makuuasento. Pään saa laskea kädälienen varaan ja takaraajojen lonkka-asento on sallittu, mutta esimerkiksi kyljellään tai selällään makaaminen alentaa arvosanaa (3–5):llä.

Arvosanaa alennetaan (3–5):llä jos koira ryömii alle oman mittansa, on levoton tai vinkuu tai haukkuu.

Mikäli koira ajan jo tultua täyteen ja ohjaajien palattua kehään, nousee istumaan tai seisomaan, voi suorituksesta antaa korkeintaan arvosanan 5.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei ole toisellakaan käskyllä saatu maahan,
- koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja on kehässä,
- koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin yhden oman mittansa,
- koira tulee vastaan yli mittansa ajan tultua täyteen,
- koira haukkuu häiritsevästi lähes koko suorituksen ajan.

VOI – 2 Seuraaminen taluttimetta

Käskyt: seuraa

Tarkoitus: Koira seuraa taluttimetta ohjaajaa tämän vasemmalla puolella.

Suoritusohje: Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa kulkemaan tietyn seuraamiskaavion mukaisesti. Kaavio sisältää käännöksiä oikeaan ja vasempaan, täyskäännöksiä, pysähdyksiä sekä hitaan- että juoksuosuiden. Lisäksi seuraamiseen liittyy käännöksiä paikallaan ja askeleita (1–3 askelta) eri suuntiin. ”Seuraa”-käskyn saa toistaa liikkeelle lähdetessä, nopeutta muutettaessa, muutaman askeleen siirtymisissä eri suuntiin perusasennosta sekä käännöksissä ja täyskäännöksissä paikallaan. Pysähdyttäessä koiran tulee istuutua perusasentoon ilman erillistä käskyä.

Kerroyt 4

Arvosteluohje: Arvostelussa on otettava huomioon kokonaisuus.

Kaikenlainen poikkeaminen toivotusta ihannesuorituksesta, kuten vinnuminen, haukkuminen, hyppiminen, leikkiminen, hidastelu ja edistäminen sekä nojaaminen, alentavat arvosanaa.

Ylimääräiset käskyt tulee ottaa huomioon arvosanassa.

Mikäli koiralla on suuria puutteita perusasunnoissa, esimerkiksi istuu huomattavan vinoon tai ei istu lainkaan, alennetaan arvosanaa (3–5):llä.

Ohjaajan tulee täyskäännöksien jälkeen (180°) palata samaa linjaa pitkään.

Käännöksien oikealle ja vasemmalle tulee olla suorita kulmia (90°).

Ohjaajan ei tule kääntää päätään, vääntää olkavarsiaan tai käyttää kehon kieltä sivuaskelissa.

Arvosanaa tulee alentaa, jos koira seuraa liian tiiviisti tai häiritsee ohjaajan kulkua. Nojaaminen tai ohjaajaan törmäämiset ovat niin ikään huomattavia virheitä.

Suoritus hylätään, jos

- koira seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta.

VOI – 3 Istuminen seuraamisen yhteydessä

Käskyt: seuraa – istu

Tarkoitus: Koira istuu käskyn saatuaan nopeasti ja liikkeen suuntaisesti ja pysyy paikallaan ohjaajan jatkaessa kulkuaan ja palatessa takaisin koiran viereen.

Suoritusohje: Koirakkoa ohjataan kulkemaan noin 10 m:n matka, jonka jälkeen ohjaaja käskee koiran istumaan jatkaen itse kulkuaan (n. 10 m). Ohjaaja siirtyy koiran taakse (n. 3 m) ja palaa siitä edelleen koiran viereen ja käskee sen perusasentoon.

Kerroin 3

Arvosteluohje: Mahdollinen lisäkäskey, joka tulee antaa välittömästi (max 2 askelta), alentaa arvosanaa 2:lla.

Käsimerkin käyttö tehosteena alentaa arvosanaa (3–5):llä.

Istumisen hitaus ja rintamasuunnan vinous alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Koiran liikkuminen käskyn jälkeen alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira, istuttuaan ensin, menee maahan tai nousee seisomaan ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin, on arvosana korkeintaan 5.

Mikäli koira ohjaajan jo kääntynyttä vaihtaa asentoa, alennetaan arvosanaa (1–3):lla, tai mikäli se siirtyy paikaltaan tai tulee vastaan on arvosanana korkeintaan 5.

Puutteellinen seuraaminen alentaa arvosanaa (1–3):lla

Suoritus hylätään, jos

- koira jää seisomaan tai menee maahan,
- koira liikkuu käskyn jälkeen yli oman mittansa.

VOI – 4 Luoksetulo

Käskyt: maahan – paikka – tänne – seiso /KM – tänne – maahan /KM – (tänne) – sivulle

Tarkoitus: Koira tulee kutsusta nopeasti ohjaajan luokse ja tekee matkalla ohjaajan käskystä pysähdykset seisomaan ja maahan.

Suoritusohje: Liikkeenohjaaja antaa ohjaajalle luvan vain luoksetulokutsuihin. Pysähtymiskäsky ohjaaja antaa itsenäisesti merkkien kohdalla. Ohjaaja käskyy koiran maahan ja siirtyy noin 30 m osoitettuun paikkaan. Ohjaaja kutsuu koira. Kun koira on edennyt noin yhden kolmasosan matkasta, ohjaaja käskyy (pysäytysmerkin kohdalla) koiran seisomaan. Liikkeenohjaajalta luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koira uudelleen. Kun koira on edennyt noin kaksi kolmasosaa matkasta, ohjaaja käskyy (pysäytysmerkin kohdalla) koiran maahan. Kun koira on pysähtynyt, ohjaaja kutsuu koiran, liikkeenohjaajan kehoituksesta, perusasentoon. Ohjaaja voi käyttää vuorotellen suullisia käskyjä ja käsimerkkejä niin, että toinen pysähtymiskäsky on suullinen ja toinen käsimerkki. Suullista käskyä ja käsimerkkiä ei kuitenkaan saa käyttää samanaikaisesti. Ohjaaja voi liittää ensimmäiseen luoksetulokutsuun myös koiran nimen, mutta nimi ja käsky on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Kerroin 4

Arvosteluohje: Suullisten käskyjen ja käsimerkkien samanaikainen käyttö ovat virheitä. Mikäli käsimerkkejä käytetään pysäytyksissä, niiden tulee olla lyhyitä, eikä kestoaltaan pidempiä kuin vastaavat suulliset käskyt.

Mikäli koira nousee istumaan, seisomaan tai siirtyy paikaltaan alle oman mittansa vaihtamatta asentoaan ennen ensimmäistä luoksetulokutsua, on arvosana korkeintaan 8.

Mikäli koira noudattaa vasta toistettua luoksetulokutsua (missä tahansa liikkeen vaiheessa), on arvosana korkeintaan 6.

Varaslähdöstä, missä tahansa liikkeen vaiheessa, alennetaan arvosanaa (2–4):llä.

Koiran tulee liikkua ripeästi, vähintään nopeaa ravia. Poikkeamat ihanesuorituksesta, kuten haluton luoksetulo, askellajin tai rytmin muutos,

alentavat arvosanaa (1–5):llä.

Täysien pisteiden saamiseksi koira ei saa liikkua pysähtymiskäskyjen jälkeen yli yhden oman mittansa. Jos koira liikkuu käskyn jälkeen enemmän kuin mittansa, mutta vähemmän kuin kolme omaa mittaansa, alennetaan arvosanaa (2–3):lla. Mikäli koira ei noudata yhtä pysähtymiskäskyä, on arvosana korkeintaan 6.

Jos koira pysähtyy kerran väärään asentoon, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Jos koira koskettaa ohjaajaa alennetaan arvosanaa (1–2):lla

Jos koira törmää ohjaajaan alennetaan arvosanaa (2–3):lla.

Mikäli ohjaaja poistuu koiran luota juosten, alennetaan arvosanaa 2:lla.

Suoritus hylätään, jos

- koira ei noudata toistakaan luoksetulokutsua (missä tahansa liikkeen vaiheessa)
- koira liikkuu lähtöpaikalta yli yhden oman mittansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin
- molemmat pysähdykset epäonnistuvat tai ne suoritetaan väärässä järjestyksessä.

VOI – 5 Lähettäminen määrätulle paikalle ja luoksetulo seuraamaan

Käskyt: eteen+KM – 1 lisäohjauuskäsky+KM – maahan – sivulle

Tarkoitus: Koira ohjataan määrätulle paikalle, jossa se odottaa maakaavassa asennossa kutsua ohjaajan viereen seuraamiseen.

Suoritusohje: Ohjaaja kääntää koiraa menemään n. 25 m päässä olevaan merkittyyn ruutuun (3 m x 3 m). Ruutu tulee sijoittaa noin 3–5 m etäisyydelle kehän reunoista. Ruutu merkitään sen kulmiin sijoitettavilla kartioilla ja näkyvästi merkityillä (esim. nauha, kalkkiviiva) sivulinjoilla, jotka sijoitetaan kartioiden alle, niiden ulkoreunaa sivuten. Kun koira tulee ruutuun, ohjaaja kääntää sen maahan. Ohjaaja kulkee kohti koiraa ja kääntyy n. 2 metrin päässä koirasta oikeaan/vasempaan. Ohjaaja ei kuitenkaan mene ruutuun. Kuljettuaan n. 10 m ohjaaja kääntyy oikeaan/vasempaan kohti lähtöpaikkaa. Kuljettuaan n. 10 m ohjaaja kutsuu koiran mukaan seuraamaan. Lähtöpaikalla ohjaaja pysähtyy ja koira istuu perusasentoon. Koiran tulee liikkua ruutua kohti suoraan ja mennä ruutuun sen etureunasta.

Kerroin 4

Arvosteluohje: Arvosanaan vaikuttavat suorituksen riipeys sekä koiran halu noudattaa annettuja käskyjä ja ohjauuskäskyjä.

Koiran rintamasuunta ruudussa ei vaikuta arvosanaan.

Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira on kokonaan ruudun sisäpuolella. (Hännän ei tarvitse olla ruudussa.)

Korkeimpaan arvosanaan ohjaaja saa käyttää korkeintaan neljä käskyä, joita ovat "eteen"-, "maahan"- ja luoksetulokäskyjen lisäksi yksi ohjauuskäsky. Toistetusta "maahan"- tai luoksetulokutsusta alennetaan arvosanaa 2:lla. Jokaisesta lisäohjauuskäskystä alennetaan niin ikään arvosanaa 2:lla ja kolmas lisäohjauuskäsky johtaa suorituksen hylkäämiseen.

Jos koira menee maahan ilman käskyä, voi arvosana olla korkeintaan 8.

Jos koira menee ruutuun muualta kuin sen etureunasta, alennetaan arvosanaa 1–2:lla.

Mikäli koira nousee istumaan tai seisomaan tai siirtyy paikaltaan ohjaa-

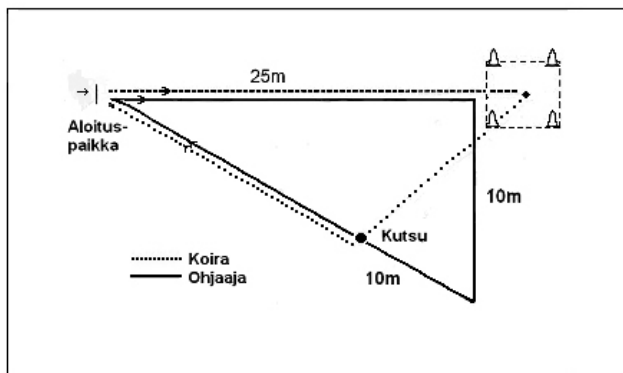
jan toisen käynnön jälkeen, on levoton, vinkuu tai haukkuu, alennetaan arvosanaa (3–5):llä.

Suoritus hylätään, jos:

- koira ei ole ruudussa.
- koira ei noudata toistakaan ”maahan”-käskyä tai luoksetulokutsua
- koira nousee istumaan tai seisomaan tai siirtyy paikaltaan ennen ohjaajan toista käynnöstä.
- ohjaaja siirtyy paikaltaan käskyä antaessaan tai jos hän suuntaa koiraan ennen liikettä.

Ruudun sijoittelu ja merkitseminen

Kuvat eivät ole mittakaavassa

Pituudet ovat likimääräisiä.

VOI – 6 Noutaminen esteen yli hypäten

Käskyt: hyppy – hae – irti – (sivulle)

Tarkoitus: Koira hyppää ripeästi esteen yli noutamaan ohjaajan heittäjän esineen ja palaa luovuttamaan sen ohjaajalle vahingoittamatta sitä.

Suoritusohje: Ohjaaja heittää järjestäjien puisen noutoesineen esteen yli sen toiselle puolelle. Ohjaajan käskystä koira hyppää esteen yli, noutaa esineen ja palaa hypäten esteen yli luovuttamaan esineen ohjaajalle. Koira luovuttaa esineen joko perusasennossa ohjaajan sivulla tai istuen ohjaajan edessä. Esineen luovutettuaan koiran on siirryttävä käskystä ohjaajan edestä ohjaajan viereen perusasentoon. Esteen korkeuden tulee olla noin koiran säkäkorkeus ja ohjaajan tulee asettua esteen eteen noin 3 m päähän esteestä. Ohjaajan on annettava noutokomento viimeistään koiran lähtiessä menohyppyyn. Noutoesineitä tulee olla 3 eri kokoa, Ohjaaja voi vapaasti valita haluamansa kokoisien noutoesineiden koiran koosta riippumatta.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Jos koira joutuu etsimään esinettä hetken aikaa tämä ei alenna arvosanaa.

Varaslähdöstä alennetaan arvosanaa (2–4):llä. Mikäli koira lähtee noutamaan esinettä heitettyäessä, on virhe hylkäävä.

Ohjaajan on uusittava esteen etupuolelle jäänyt tai kehän ulkopuolelle mennyt heitto, mutta tämä alentaa arvosanaa 2:lla. Suoritus hylätään, mikäli uusintaheittokaan ei onnistu. Ohjaaja saa uusia huomattavasti vinoon menneen tai aivan esteen taakse jääneen heiton kerran, joka alentaa arvosanaa 2:lla.

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen omaaloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäskyn jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen olematta luovutusasennossa ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 5 edellyttäen, että koira siirtyy käskystä moitteettomasti perusasentoon.

Mikäli koira luovuttaa esineen huolimattomasti luovutusasennossa tai esine putoaa luovutuksen yhteydessä, on korkein mahdollinen arvosana 7.

Jos ohjaaja etukäteen käyttää esinettä koiran suussa, on korkein arvosana 5.

Esineen pureskelu tai sillä leikittely, voimakkuudesta riippuen, alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Koiran yli-innokas, varomaton työskentely sen tarttuessa esineeseen, alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Mikäli koira ei heti käskystä irrota ja luovuta noutoesinettä, alennetaan arvosanaa (2–5):llä.

Jos koira koskettaa ohjaajaa alennetaan arvosanaa (1–2):lla.

Jos koira törmää ohjaajaan, alennetaan arvosanaa (2–3):lla.

Mikäli koira koskettaa estettä, alennetaan arvosanaa 2–4:llä.

Suoritus hylätään, jos:

- koira lähtee noutamaan jo esinettä heitettäessä,
- koira ponnistaa esteen päältä tai kiertää esteen jompaan kumpaan suuntaan,
- koira ei nouda esinettä tai pudottaa esineen ohjaajan ulottumattomiin,
- koira ei luovuta esinettä toisellakaan irrotuskäskyllä,
- koira toiminnallaan rikkoo noutoesineen
- koira ylittää esteen ennen liikkeen alkua.

VOI – 7 Metalliesineen noutaminen

Käskyt: hae – irti – (sivulle)

Tarkoitus: Koira noutaa nopeasti ohjaajan heittämän esineen vahingoittamatta sitä ja luovuttaa sen ohjaajalle.

Suoritusohje: Ohjaaja heittää järjestäjien metallisen esineen vähintään 10 m päähän. Käskyn saatuaan koira noutaa esineen ja luovuttaa sen ohjaajalle. Koira luovuttaa esineen joko perusasennossa ohjaajan sivulla tai istuen ohjaajan edessä. Koiran, joka luovuttaa esineen ohjaajan edessä, on siirryttävä käskystä ohjaajan viereen perusasentoon.

Noutoesineitä tulee olla 3 eri kokoa ja painon tulee olla korkeintaan n. 200 g. Ohjaaja voi vapaasti valita haluamansa kokoisen noutoesineen koiran koosta riippumatta.

Kerroin 2

Arvosteluohje: Jos koira joutuu etsimään esinettä hetken aikaa, tämä ei alenna arvosanaa.

Varaslähdöstä alennetaan arvosanaa (2–4):llä. Mikäli koira lähtee noutamaan jo esinettä heitettäessä, on virhe hylkäävä.

Ohjaajan on uusittava liian lyhyt tai kehän ulkopuolelle mennyt heitto, mutta tämä alentaa arvosanaa 2:lla. Suoritus hylätään, mikäli uusintaheittokaan ei onnistu.

Esineen pureskelu tai sillä leikkittely, voimakkuudesta riippuen, alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Koiran yli-innokas, varomaton työskentely sen tarttuessa esineeseen alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen omaaloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäskyn jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen olematta luovutusasennossa ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 5 edellyttäen, että koira siirtyy käskystä moitteettomasti perusasentoon.

Mikäli koira luovuttaa esineen huolimattomasti luovutusasennossa tai

esine putoaa luovutuksen yhteydessä, on korkein mahdollinen arvosana 7.

Mikäli koira ei heti käskystä irrota ja luovuta noutoesinettä, alennetaan arvosanaa (2–5):llä.

Jos ohjaaja etukäteen käyttää esinettä koiran suussa, on korkein arvosana 5.

Jos koira koskettaa ohjaajaa alennetaan arvosanaa (1–2):lla.

Jos koira törmää ohjaajaan, alennetaan arvosanaa (2–3):lla.

Suoritus hylätään, jos:

- koira lähtee noutamaan jo esinettä heitettäessä
- koira ei noudata esinettä tai pudottaa esineen ohjaajan ulottumattomiin
- koira ei luovuta esinettä toisellakaan irrotuskäskyllä
- koira toiminnallaan rikkoo noutoesineen,

VOI – 8 Tunnistusnouto

Käskyt: paikka/sivulle – hae – irti – (sivulle)

Tarkoitus: Koira etsii aktiivisesti ohjaajan merkitsemän esineen muiden samanlaisten joukosta ja luovuttaa sen ohjaajalle vahingoittamatta sitä.

Suoritusohje: Liikkeen alkaessa liikkeenohjaaja antaa ohjaajalle puisen noutoesineen (siihen koskematta) johon ohjaaja merkitsee oman kilpailunumeronsa. Esineen merkintään käytetään lyijy- tai kuulakärkikynää, ei esimerkiksi tussikynää. Ohjaaja saa pitää merkittyä noutoesinettä kädessään noin 10 sekunnin ajan. Koira ei saa koskea tai haistella noutoesinettä tässä vaiheessa. Liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajaa kääntymään selin, minkä jälkeen ohjaaja luovuttaa noutoesineen liikkeenohjaajalle. Ohjaaja saa päättää näkeekö koira noutoesineitten sijoittamisen. Ohjaajan kääntyessä on käskyn antaminen sallittua. Liikkeenohjaaja vie ohjaajan merkitsemän noutoesineen siihen käsin koskematta yhdessä 5 muun samanlaisen noutoesineen kanssa ja asettaa kaikki noutoesineet maahan noin 10 metrin etäisyydelle ohjaajasta. Liikkeenohjaaja koskettaa muita viittä esinettä. Noutoesineet (n. 10 cm x 2 cm x 2 cm), asetetaan ympyrän muotoon tai vaakasuoraan riviin noin 25 cm etäisyydelle toisistaan. Liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajaa kääntymään ympäri ja käskemään koiran noutamaan merkitty noutoesine. Koiran tulee löytää ohjaajan merkitsemä esine, tuoda se ja luovuttaa se ohjaajalle. Koira luovuttaa esineen joko perusasennossa ohjaajan sivulla tai istuen ohjaajan edessä. Koiran, joka luovuttaa esineen ohjaajan edessä, on siirryttävä käskystä ohjaajan viereen perusasentoon.

Noutoesineet asetetaan samanlaiseen muodostelmaan kaikille kilpailijoille, mutta ohjaajan merkitsemän esineen paikka muodostelmassa voi vaihdella. Jos noutoesineet asetetaan vaakasuoraan riviin, ohjaajan merkitsemää esinettä ei kuitenkaan saa asettaa reunimmaiseksi. Esineen merkintään käytetään lyijy- tai kuulakärkikynää, ei esimerkiksi tussikynää.

Kerroin 4

Arvosteluohje: Liike alkaa kun liikkeenohjaaja luovuttaa esineen ohjaajalle. Epätoivottu toiminta kuten vinkuminen, haukkuminen tai muu

levottomuus arvostellaan siitä hetkestä kun koira on saapunut lähtöpaikalle.

Jos koira työskentelee hetken aikaa etsiessään esinettä, ei arvosanaa alenneta.

Varaslähdöstä alennetaan arvosanaa (2–4):llä. Mikäli koira lähtee noutamaan jo esinettä vietäessä, on virhe hylkäävä.

Koiran yli-innokas, varomaton työskentely sen tarttuessa esineeseen tai esimerkiksi esineiden töniminen alentaa arvosanaa (1–3):lla. Suoritusta ei hylätä, mikäli koira koskettaa noutoesineitä, kunhan se ei nosta niitä.

Esineen pureskelu tai sillä leikittely, voimakkuudesta riippuen, alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen oma-aloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäskyn jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen olematta luovutusasennossa ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 5 edellyttäen, että koira siirtyy käskystä moitteettomasti perusasentoon.

Mikäli koira luovuttaa esineen huolimattomasti luovutusasennossa tai esine putoaa luovutuksen yhteydessä, on korkein mahdollinen arvosana 7.

Jos koira koskettaa ohjaajaa alennetaan arvosanaa (1–2):lla

Jos koira törmää ohjaajaan, alennetaan arvosanaa (2–3):lla.

Mikäli koira ei heti käskystä irrota ja luovuta noutoesinettä, alennetaan arvosanaa (2–5):llä.

Raju tarttuminen noutoesineeseen ja noutoesineen pureskelu alentavat arvosanaa niin, että korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira puree noutoesinettä voimakkaasti, korkein mahdollinen arvosana on 5. Erittäin voimakas pureminen tai noutoesineen rikkominen aiheuttaa liikesuorituksen hylkäämisen (0 pistettä). Arvosanaa ei kuitenkaan alenneta, jos koira kerran korjaa otettaan noutoesineestä.

Suoritus hylätään, jos:

- ohjaaja etukäteen käyttää esinettä koiran suussa tai antaa sen haistella esinettä
- koira lähtee noutamaan jo esinettä vietäessä
- koira nostaa tai tuo muun kuin ohjaajansa merkitsemän esineen
- koira ei nouda esinettä tai pudottaa esineen ohjaajan ulottumattomiin
- koira ei luovuta esinettä toisellakaan irrotuskäskyllä
- koira toiminnallaan rikkoo noutoesineen

VOI – 9 Kauko-ohjaus

Käskyt: maahan – paikka – seiso/istu/maahan +KM ohjeen mukaan – istu

Tarkoitus: Koira vaihtaa paikaltaan siirtymättä asentoaan ohjaajan käskyjen mukaan. Asennonvaihtojen suoritusjärjestys voi vaihdella, mutta järjestyksen tulee olla sama kaikille kilpailijoille. Jokainen asento suoritetaan kaksi kertaa ja viimeisen asennonvaihtokäskyn on oltava ”maahan”.

Suoritusohje: Ohjaaja jättää koiran maahan ja poistuu sen luota hänelle osoitettuun paikkaan (n. 10 m). Hän käsklee koira vaihtamaan asentoa kuudesti. Ohjaaja palaa koiran viereen ja käsklee sen perusasentoon. Tuomari tai liikkeenohjaaja antaa ohjeet asennonvaihtoista. Liikkeenohjaajan tulee sijoittua noin 3–5 m päähän koirasta siten, että hän ei näe koira asennonvaihtokehotuksia näyttäessään. Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotukset noin 5 sekunnin välein.

Kerroin 4

Arvosteluohje: Suorituksen osaliikkeissä sallitaan enintään kaksi käskyä, joista toinen alentaa arvosanaa 1:llä.

Arvosanaan vaikuttavat asennonvaihtojen ripeys ja puhtaus sekä rintamasuunnat.

Ohjaajan tehostetut käskyt, kuten pitkäkestoiset käsimerkit, katsotaan lisäkäskyiksi ja ne alentavat arvosanaa.

Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira ei liiku enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta (mihinkään suuntaan). Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen.

Jos koira suorittaa neljä käskystä toteutunutta asennonvaihtoa, on korkein mahdollinen arvosana 6. Jos koira etenee korkeimman sallitun matkan, on korkein mahdollinen arvosana 5.

Jos koira nousee istumaan ennen, kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Suoritus hylätään, jos:

- koira ei ole suorittanut vähintään neljä käskystä toteutunutta asennonvaihtoa
- koira liikkuu yhteensä yli oman mittansa.

VOI – 10 Kokonaisvaikutus

Tarkoitus: Kiinnitetään huomiota ohjaajan ja koiran yhteistyöhön sekä koiran halukkuuteen työskennellä iloisesti.

Kerroin 1

Arvosteluohje: Arvosanassa ohjaajan ja koiran yhteistyö sekä suoritusten aikana että niiden välillä tulee ottaa huomioon. Niin ikään työskentelyn iloisuus ja halukkuus sekä rodunomainen temperamentti tulee ottaa huomioon.

■ ERIKOISVOITTAJALUOKKA JA KANSAINVÄLINEN TOTTELEVAISUUSKOE

Kansallisissa tottelevaisuuskokeissa noudatetaan tottelevaisuuskokeen sääntöjä sekä Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita. Kansainvälisissä tottelevaisuuskokeissa noudatetaan FCI:n hyväksymiä kansainvälisen tottelevaisuuskokeen sääntöjä. Alkuperäiset englanninkieliset kansainväliset säännöt löytyvät Kennelliiton www-sivuilta.

Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet

Ellei yksittäisten liikkeiden kohdalla ole toisin mainittu, nämä yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet koskevat kaikkia liikesuorituksia.

Mikäli kokeen aikana ilmenee jotain, mitä ei ole mainittu näissä yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa noudatetaan kansallisen tottelevaisuuskokeen yleisiä suoritus- ja arvosteluohjeita. Tuomari päättää miten asia käsitellään tai suoritus arvostellaan. Tuomarin päätös on lopullinen eikä kilpailijoilla ole oikeutta valittaa tuomarin päätöksestä.

Arvosanat

Liikesuoritukset arvostellaan käyttäen seuraavia arvosanoja:

0–5–5½–6–6½–7–7½–8–8½–9–9½–10.

Kokeen hylkääminen merkitsee, että koiran suoritus keskeytetään ja se menettää kaikki siihen asti saamansa pisteet. Koira ei saa jatkaa koetta.

Liikesuorituksen hylkääminen merkitsee, että koira menettää kaikki pisteet kyseessä olevasta liikesuorituksesta. Koira saa kuitenkin jatkaa koetta.

Keltainen kortti merkitsee varoitusta. Tuomari voi antaa varoituksen joko koiran tai ohjaajan käytöksen vuoksi. Mikäli tuomari näyttää keltaisen varoituskortin kaksi kertaa, koe hylätään ko. koiran osalta.

Punainen kortti merkitsee kokeen hylkäämistä.

Keltaista ja punaista korttia tulee näyttää kun säännöt sitä edellyttävät, kuitenkin vain harkitusti ja perustellusti.

Korttia ei tule näyttää esimerkiksi, jos koira vahingossa ajautuu liiket-

tä suorittaessaan kehärajan ulkopuolelle ja palaa heti ilman erillistä kehoitusta. Esimerkiksi liikkeessä 6 saattaa koira käväistä kehärajan ulkopuolella. Ruutua, eikä muitakaan liikkeitä, ei tule sijoittaa liian lähelle kehän rajoja.

Kokeet, joissa samoja koirakoita arvostelee useampi tuomari:

1) Kaksi tai useampi tuomari eri kehissä

Kun kaksi tuomaria arvostelee eri kehissä (kaksi kehää, eri liikkeet)

- Yksi (ensimmäinen) punainen kortti johtaa hylkäämiseen.
- Kun tuomari (ensimmäinen) näyttää keltaista korttia, kehäsihteeri merkitsee tämän arvostelupukkeeseen mutta toista (ja kolmatta) tuomaria ei informoida tästä. Kaikki tuomarit toimivat itsenäisesti.

Kun toinen tuomari näyttää keltaista korttia, kehäsihteeri merkitsee tämän arvostelupukkeeseen ja informoi ko. tuomaria, että yksi keltainen kortti on pohjalla. Suoritus näinollen hylätään.

2) Kaksi tai useampi tuomari samassa kehässä

- Jos yksi tuomareista haluaa näyttää korttia, hän informoi tästä muita /neuvottelee muiden kanssa.

Mikäli kokeessa on kokeen ylituomari nimetty, hän voi näyttää korttia.

Liikkeiden suoritus

Tuomari määrää missä järjestyksessä liikkeet suoritetaan. Suoritusjärjestyksen on oltava sama kaikille kilpailijoille.

Liikkeiden suoritus alkaa ja päättyy perusasennossa. Perusasennossa koira istuu ohjaajan vasemmalla puolella.

Koiran tulee pysyä ohjaajan vasemmalla puolella liikesuoritusten välissä. Mikäli koira poistuu kehästä kesken liikkeen tai liikesuoritusten välissä, sen koesuoritus hylätään.

Koiran ei tarvitse olla perusasennossa (lapa ohjaajan polven kohdalla) käskyn alla, mutta sen tulee olla ohjaajan vierellä ja hallinnassa.

Ohjaajan on jätettävä koiran talutin kehän ulkopuolelle tai toimitsijan pöydälle. Tämä koskee kaikkia liikesuorituksia.

Kaikki liikesuoritukset alkavat, kun liikkeenohjaaja on ohjannut ohjaajan ja koiran aloituspaikkaan ja aloitusasentoon ja ohjaaja on vahvista-

nut olevansa valmis liikkeen suoritukseen. Kaikki liikesuoritukset päättyvät, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa ”liike päättynyt” tai ”kiitos”. Ohjaaja ei saa osoittaa koiralle liikkeiden suorituspaikkoja tai suuntia ennen liikesuoritusta tai liikesuorituksen aikana (lukuunottamatta kyseisen liikesuorituksen aikana sallittua ohjausta). Tällainen käytös johtaa kyseisen liikesuorituksen hylkäämiseen.

Näissä määräyksissä käytetyt komentosanat ovat suosituksia. Myös muut, riittävän lyhyet komentosanat ovat sallittuja

Makupalojen sekä palkkioesineiden, kuten pallojen ja lelujen käyttö kehässä on kielletty sekä liikesuoritusten aikana että liikesuoritusten välissä. Mikäli tuomari havaitsee, että ohjaajalla on mukanaan tai hän käyttää makupaloja tai palkkioesineitä kehässä, ohjaajan koesuoritus hylätään.

Ohjaaja ei saa koskea koiraan, silittää sitä tai kiittää sitä muullakaan tavoin liikesuoritusten aikana. Tällainen käytös johtaa kyseisen liikesuorituksen hylkäämiseen. Hillitty kiittäminen (esim. lyhyt sanallinen kiitos tai pari kevyttä taputusta) on sallittu, kun liikesuoritus on päättynyt. Liiallinen kiittäminen, koiran innostaminen, leikkiminen, ohjaajan syyliin hyppääminen, ohjaajan jalkojen välistä pujottelu jne. johtavat varoitukseen, jonka tuomari antaa näyttämällä keltaista korttia. Mikäli käytös toistuu, tuomari näyttää punaista korttia ja koesuoritus hylätään.

Tuomarilla on oikeus keskeyttää liikesuoritus, jos on ilmeistä, ettei koira pysty suorittamaan sitä. Kyseinen liikesuoritus arvostellaan hylätyksi.

Tuomarilla on oikeus keskeyttää koiran koesuoritus, jos koira ei työskentele asianmukaisesti tai se käyttäytyy häiritsevästi haukkumalla tai vinkumalla jatkuvasti. Tuomari voi antaa haukkuvalle tai vinkuvalle koiralle ensin varoituksen keltaisella kortilla. Jos käytös jatkuu tuomari hylkää koiran koesuorituksen näyttämällä punaista korttia. Tämä koskee myös häiritsevää jatkuvaa haukkumista tai vinkumista liikesuoritusten välissä.

Jos koira karkaa ohjaajan luota liikesuorituksen aikana (keskeyttää suorituksen), ohjaaja voi kutsua koiraan kerran paikaltaan liikkumatta. Jos koira palaa ohjaajan luo ensimmäisellä käskyllä, tuomari näyttää keltaista korttia ja kyseinen liikesuoritus hylätään, mutta koira saa jat-

kaa koetta. Jos koira ei palaa ohjaajan luo ensimmäisellä käskyllä, koiran koesuoritus hylätään. Koiran koesuoritus hylätään myös, jos se karkaa toistamiseen.

Jos koira karkaa ohjaajan luota liikesuoritusten välissä, ohjaaja voi kutsua koira kerran paikaltaan liikkumatta. Jos koira palaa ohjaajan luo, tuomari näyttää keltaista korttia. Jos koira ei palaa ohjaajan luo tai se karkaa toistamiseen, koiran koesuoritus hylätään.

Luoksetuloliikkeessä (liike 5) koiralla on oikeus tulla ensin istumaan ohjaajan eteen. Ohjaajan käskystä (jonka ohjaaja antaa liikkeenohjaajalta luvan saatuaan) koiran tulee siirtyä nopeasti perusasentoon pysyen koko ajan tiiviisti ohjaajan lähellä.

Kaikissa noutoliikkeissä (liikkeet 7, 8 ja 9) koiralla on oikeus tulla ensin istumaan ohjaajan eteen ja luovuttaa noutoesine siinä ohjaajan käskystä (jonka ohjaaja antaa liikkeenohjaajalta luvan saatuaan). Ohjaajan käskystä (jonka ohjaaja antaa liikkeenohjaajalta luvan saatuaan) koiran tulee siirtyä nopeasti perusasentoon pysyen koko ajan tiiviisti ohjaajan lähellä.

Nouto- ja luoksetuloliikkeissä tuomarin ei tarvitse olla selvillä siitä, tulee koira ensin ohjaajan eteen istumaan ja siitä käskystä perusasentoon ohjaajan sivulle vai suoraan perusasentoon. Jos suoritus on moitteeton, tuomari voi antaa siitä täydet pisteet riippumatta siitä, miten koiran oli tarkoitus suorittaa sivulletulo.

Liikkeissä, joissa on sallittu joko suulliset käskyt tai käsimerkit, ohjaajan on ilmoitettava tuomarille ennen liikesuorituksen alkua kumpaa käskytystä hän käyttää. Tämä ei ole tarpeen, jos liikkeessä on sallittu sekä suulliset käskyt että käsimerkit.

"Paikka" -käskyn saa antaa kun ohjaaja jättää koiran (Liikkeet 1 & 2 & 5 & 9 & 10).

Käsimerkit eivät ole missään liikkeessä sallittuja, kun koira on perusasennossa tai ohjaajan vierellä.

Liikesuoritusten arvostelu

Liikesuorituksen arvostelu alkaa, kun ohjaaja on vastannut liikkeenohjaajan kysymykseen "Oletko valmis?" vahvistaen olevansa valmis liikkeen suoritukseen. Liikesuorituksen arvostelu päättyy, kun liikkeenoh-

jaaja ilmoittaa ”liike päättynyt”.

Ohjaajan ylimääräiset käskyt, kaksoiskäskyt, vartaloavut jne. alentavat arvosanaa.

Yleisenä sääntönä voidaan pitää, että ensimmäisestä lisäkäskystä vähennetään 2 pistettä ja toisesta lisäkäskystä kyseinen liikesuoritus (tai sen osa) arvostellaan hylätyksi.

Satunnainenkin haukkuminen liikesuorituksen aikana alentaa arvosanaa. Myös ns. ilohaukahduksen liikkeen alussa tai lopussa tulee johtaa arvosanan alentamiseen. Jos koira haukkuu satunnaisesti, se voi saada korkeintaan arvosanan 7, ja runsas tai jatkuva haukkuminen johtaa kyseisen liikesuorituksen hylkäämiseen. Mikäli haukkuminen on jatkuvaa tai toistuu useissa liikesuorituksissa, koko koesuoritus hylätään. Tämä koskee myös vinkumista.

Mikäli ohjaaja liikkuu paikaltaan käskyjä antaessaan, kyseinen liikesuoritus hylätään.

Mikäli koira ennakoi käskyä liikesuorituksen alussa, esim. ei pysy perusasennossa, se voi saada korkeintaan arvosanan 8.

Mikäli koira siirtyy pois ohjaajan luota liikesuorituksen alkamisen jälkeen mutta ennen kuin ohjaaja on antanut käskyn, kyseinen liikesuoritus hylätään. Ohjaajalla ei ole oikeutta kutsua koira takaisin luokseen.

Kaikenlainen koiran kurittaminen johtaa koesuorituksen hylkäämiseen. Mikäli ohjaaja, vaikka tahtomattaan, rankaisee koira liikesuorituksen aikana, kyseinen liikesuoritus hylätään. Tuomari voi näyttää keltaista korttia. Jos rankaisemisen voidaan katsoa olevan voimakasta, tapahtuupa se liikesuorituksen aikana tai liikesuoritusten välissä, koko koesuoritus hylätään koiran ja ohjaajan osalta.

Mikäli koira tekee tarpeensa liikesuorituksen aikana tai liikesuoritusten välissä, sen koesuoritus hylätään.

Mikäli koira koskettaa ohjaajaa kevyesti luoksetulo- tai noutoliikkeissä, alennetaan arvosanaa 1–2 pisteellä. Mikäli koira törmää ohjaajaan hie- man voimaakkaammin, voi arvosanaksi antaa korkeintaan 7.

Kun koiran nopeutta arvostellaan, tulee rodunomaisuus ottaa huomioon. Ihanne ei ole kaikille roduille sama. Kun koira reagoi käskyyn tai

kutsuun välittömästi, liikkuu rodunomaisesti, pysyy tempossaan, ja osoittaa selvää halukkuutta suorittaa annettu tehtävä, tulee sen saada kiitettävä arvosana, ellei suorituksessa ole virheitä tai puutteita.

Ellei koira istu rauhallisesti ohjaajan vieressä liikkeen lähtöpaikassa, ei korkeampaa arvosanaa kuin 8 voi antaa.

Erikoisvoittajaluokan liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet

EVL – 1 Istuminen ryhmässä 2 minuuttia.

Käskyt: "Istu", "Paikka"

Suoritus: Koirat istuvat perusasennossa rivissä noin 3 m välein. Ohjaajat jättävät koirat kehotuksen saatuaan ja kävelevät näkösuojaan, jossa he pysyvät 2 minuuttia. Kun 2 minuuttia on kulunut, ohjaajat palaavat kehotuksen saatuaan kehään ja asettuvat seisomaan kehän sisäpuolelle. Kehotuksen saatuaan ohjaajat kävelevät koiriensa viereen niin, että koira on perusasennossa. Ryhmässä on oltava vähintään kolme ja korkeintaan kuusi koira.

Arvosteluohjeet: Jos koira nousee seisomaan, menee maahan tai liikkuu/ryömii enemmän kuin oman mittansa, se saa arvosanan 0. Koiran kaikenlainen liikkuminen alentaa arvosanaa. Jos koira haukahtaa 1–2 kertaa (lyhyet pari haukahdusta), arvosanasta vähennetään 1–2 pistettä; jos koira haukkuu suurimman osan ajasta, liikesuoritus hylätään (0 pistettä). Levottomuus, kuten painon siirtäminen puolelta toiselle tai jalalta toiselle alentaa arvosanaa. Koira saa kääntää päätään ja katsoa ympärilleen, ja kiinnittää huomionsa kehän sisä- tai ulkopuolella ilmenevään häiriöön tai ääniin, kunhan käytös ei ole tulkittavissa levottomuudeksi tai pelokkuudeksi. Jos koira menee maahan tai nousee seisomaan sen jälkeen, kun 2 minuutin aika on tullut täyteen ja ohjaaja on jo siirtynyt takaisin kehän sisäpuolelle, se voi saada korkeintaan arvosanan 5. Jos koira nousee ylös ja menee toisen koiran luo, ja tästä aiheutuu ilmeinen tappelun vaara, liike on keskeytettävä ja uusittava muille koirille. Häiriön aiheuttanut koira ei saa uusia liikettä.

On suositeltavaa, että kehän ympäristö suljetaan tämän liikesuorituksen ajaksi koirien edessä olevan alueen osalta (alueella saa oleskella vain koetoimitsijoita). EM- ja MM-kilpailuissa tämä järjestely on pakollinen.

Kerroin 3

Maksimipisteet 30

EVL – 2 Paikalla makaaminen ryhmässä häirittynä 4 minuuttia

Käskyt: “Maahan”, “Paikka”, “Istu”

Suoritus: Koirat istuvat perusasennossa rivissä noin 3 m välein. Ohjaajat käskevät koirat perusasennosta maahan yksi kerrallaan, aloittain rivin vasemmasta päästä ja edeten rivin oikeaan päähän. Liikkeen jälkeen koirat komennetaan istumaan oikealta vasemmalle niin, että ensimmäisenä maahan mennyt koira nousee viimeisenä istumaan, ja päinvastoin. Käskyt annetaan toimitsijoiden ohjeiden mukaan. Ohjaajat kävelevät yhdessä näkösuojaan, jossa he pysyvät 4 minuuttia. Koirien tulee pysyä paikallaan makaamassa ja niille aiheutetaan häiriötä, esimerkiksi siten, että liikkeenohjaaja pujottelee koirien välistä. Kun 4 minuuttia on kulunut, ohjaajat palaavat kehotuksen saatuaan yhdessä kehään ja asettuvat seisomaan noin 3 metriä koiransa taakse. Kehotuksen saatuaan ohjaajat siirtyvät koiriensä viereen ja yksi kerrallaan, kehotuksen saatuaan, käskevät koiransa perusasentoon. Ryhmässä on oltava vähintään kolme ja korkeintaan kuusi koira.

Arvosteluohjeet: Jos koira nousee seisomaan, istuu tai ryömii enemmän kuin oman mittansa ohjaajien ollessa näkösuojassa, liikesuoritus hylätään (0 pistettä). Koiran kaikenlainen liikkuminen alentaa selvästi arvosanaa. Jos koira haukahtaa 1–2 kertaa, arvosanasta vähennetään 1–2 pistettä (lyhyet pari haukahdusta); jos koira haukkuu suurimman osan ajasta, liikesuoritus hylätään (0 pistettä). Levottomuus, kuten painon siirtäminen puolelta toiselle alentaa arvosanaa. Koira saa kääntää päätään ja katsoa ympärilleen, ja kiinnittää huomionsa kehän sisä- tai ulkopuolella ilmenevään häiriöön tai ääniin, kunhan käytös ei ole tulkittavissa levottomuudeksi tai pelokkuudeksi. Jos koira nousee ylös ja menee toisen koiran luo, ja tästä aiheutuu ilmeinen tappelun vaara, liike on keskeytettävä ja uusittava muille koirille. Häiriön aiheuttanut koira ei saa uusia liikettä.

Jos koira makaa kyljellään, arvosana voi olla korkeintaan 7, jos se makaa selällään suoritus hylätään.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan sen jälkeen, kun 4 minuutin aika on tullut täyteen ja ohjaaja on jo siirtynyt takaisin kehän sisäpuolelle, se voi saada korkeintaan arvosanan 5.

Koira voi saada korkeintaan arvosanan 8, jos se ei mene maahan tai nousee istumaan ensimmäisellä käskyllä tai jos koira noudattaa naapurin käskyä (istuu tai menee maahan)

Mikäli koira menee maahan tai nousee istumaan ennen ohjaajan käskyä, ei asentoa saa korjata. Asennon korjaaminen johtaa liikkeen hylkäämiseen.

Ohjaajia tulee muistuttaa, etteivät käskyt saa olla liian voimakkaita / äänekkäitä jottei se provosoi muita koiria. Liian voimakkait käskyt alentavat arvosanaa (tilanteesta riippuen 2–3:lla).

On suositeltavaa, että kehän ympäristö suljetaan tämän liikesuorituksen ajaksi koirien edessä olevan alueen osalta (alueella saa oleskella vain koetoimitsijoita). EM- ja MM-kilpailuissa tämä järjestely on pakollinen.

Kerroin 2

Maksimipisteet 20

EVL – 3 Seuraaminen taluttimetta

Käsky: "Seuraa"

Suoritus: Seuraaminen suoritetaan eri nopeuksilla ja niin, että siihen liittyy kulkua eri suuntiin, käännöksiä ja täyskäännöksiä. Koiran tulee seurata ohjaajaa halukkaasti kulkien ohjaajan vasemmalla puolella ja samansuuntaisesti ohjaajan kanssa, lapa ohjaajan vasemman polven kohdalla. Ohjaajan tulee liikkeen aikana liikuttaa käsivarsiaan luonnollisesti.

Seuraaminen suoritetaan normaalikäynnissä, hitaassa käynnissä ja nopeutetussa käynnissä, ja kaikissa niin, että siihen liittyy käännöksiä, täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Ohjaaja voi suorittaa täyskäännöksen joko vasempaan tai oikeaan. Nk. "saksalainen täyskäännös vasemmalle" on myös hyväksytty, ts. koira kiertää ohjaajan ympäri oikealta puolelta, kunhan koira tekee käännöksen tiiviisti ohjaajan vieressä pysyen. Ohjaajan tulee täyskäännöksien jälkeen (180°) palata samaa linjaa pitkään. Käännöksien oikealle ja vasemmalle tulee olla (90°) suorita kulmia. Ohjaajan ei tule kääntää päätään, vääntää olkavarsiaan sivuaskelissa tai käyttää vartalokieltä sivuaskelissa.

Seuraamiseen tulee sisältyä myös kahden tai kolmen askeleen siirtymisiä perusasennosta eri suuntiin, sekä käännöksiä ja täyskäännöksiä paikallaan.

Kaikki kokeeseen tai kilpailuun osallistuvat koirat suorittavat seuraamisen saman kaavion mukaan.

Käskyn saa toistaa aina liikkeelle lähdettyäessä, nopeutta muutettaessa, muutaman askeleen siirtymisissä eri suuntiin perusasennosta sekä käännöksissä ja täyskäännöksissä paikallaan. Kun ohjaaja pysähtyy, koiran tulee istua välittömästi perusasentoon ilman käskyä.

Arvosteluohjeet: Jos koira poistuu ohjaajan luota tai seuraa yli puolen metrin etäisyydellä ohjaajasta suurimman osan aikaa, liikesuoritus hylätään. Jos koira liikkuu hitaasti, arvosanan tulisi olla korkeintaan 6–7. Kontaktin puuttuminen ja ylimääräiset käskyt ovat virheitä. Vain perusasento (ei yhdensuuntainen ohjaajan kanssa) alentaa arvosanaa noin 2 pisteellä. Arvosanaa tulee alentaa jos koira seuraa liian tiiviisti tai häiritsee ohjaajan kulkua. Nojaaminen tai ohjaajaan törmäämiset ovat niin ikään huomattavia virheitä.

Kerroin 3

Maksimipisteet 30

EVL – 4 Seisominen, istuminen ja maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Käskyt: “Seiso”, “Istu”, “Maahan”, “Seuraa” (4 kertaa)

Suoritus: Liike suoritetaan kävellen 8 m x 8 m kokoisen neliön ympäri vastapäivään niin, että kulmissa suoritetaan käänнос vasemmalle. Nopeuden tulee olla sama kuin seuraamisliikkeessä, normaali kävelyvauhti. Ohjaaja käsklee, jatkaen itse kulkuaan, koiran liikkeenohjaajan ohjeiden mukaan pysähtymään seisovaan, istuvaan ja makuuasentoon. Neliö merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla.

Liike aloitetaan neliön yhden sivun (ensimmäisen sivun) keskeltä. Kun ohjaaja ja koira ovat edenneet neliön seuraavan (toisen) sivun (noin puoliväliin, ohjaaja antaa liikkeenohjaajan kehotuksesta koiralle käskyn pysähtyä seisovaan asentoon. Ohjaaja itse jatkaa kävelyä neliön ympäri. Kun ohjaaja tulee uudelleen koiran luo, hän antaa koiralle seuraakäskyn. Liike jatkuu niin, että ohjaaja antaa koiralle kolmannen sivun puolivälissä vastaavasti käskyn pysähtyä istuvaan asentoon ja neljännen sivun puolivälissä käskyn pysähtyä makuuasentoon. Liike loppuu, kun ohjaaja ja koira saavuttavat jälleen liikkeen alkamispaikan.

Koiran tulee seisoa, istua ja mennä maahan neliön kuviteltujen sivulinjojen suuntaisesti ja noin 0,5 m päässä neliön kuvitelluista sivulinjoista, ottaen koiran koko huomioon. Kulmat tulee suorittaa 90° käännök-sinä, ei pyöristettyinä.

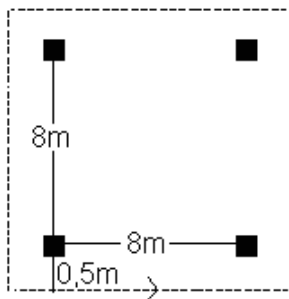
Arvosteluohjeet: Jos koira pysähtyy kerran väärään asentoon (esim. istuu maahan menon sijasta), korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää yhden pysähtymisen kokonaan tekemättä (ei pysähdy lainkaan), korkein mahdollinen arvosana on 6.

Saadakseen pisteitä tietystä pysähtymisasennosta koira ei saa edetä omaa mittaansa enempää käskyn jälkeen ja koiran tulee ottaa käskyn mukainen asento (seisoa, istua, mennä maahan) ennen, kuin ohjaaja on kääntynyt seuraavasta kulmasta. Toista käskyä ei voi antaa. Mikäli koira ottaa väärän asennon ja ohjaaja huomaa tämän, ei toista käskyä tule antaa, sillä tämä osasuoritus on hylätty joka tapauksessa Hyväksytyyn liikesuoritukseen vaaditaan, että koira suorittaa vähintään kaksi asentoa. Arvostelussa tulee kiinnittää huomiota myös seuraamiseen. Hidas liikkuminen, huono seuraaminen, rytmin vaihdokset ja pyö-

ristetyt käännökset kulmissa ovat virheitä. Kaksoiskäskyt ja vartalo-ohjaus ovat virheitä.

Kerroun 3

Maksimipisteet 30

----- ohjaajan ja koiran reitti

EVL – 5 Luoksetulo, seisominen ja maahanmeno

Käsky: “Maahan”, “Paikka”, “Tänne” (3 kertaa), “Seiso” / KM, “Maahan” / KM.

Suoritus: Ohjaaja káskee koiran maahan ja siirtyy noin 30–35 m osoitettuun suuntaan. Liikkeenohjaajalta luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koiraa. Ohjaaja káskee koiran pysähtyä seisomaan, kun koira on edennyt noin yhden kolmasosan matkasta. Liikkeenohjaajalta luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koiraa uudelleen. Kun koira on edennyt noin kaksi kolmasosaa matkasta, ohjaaja káskee koiran maahan. Kun koira on pysähtynyt ja liikkeenohjaaja antanut luvan, ohjaaja kutsuu koiran perusasentoon. Liikkeenohjaaja antaa ohjaajalle luvan vain luoksetulukäskyihin. Pysähtymiskäskyt ohjaaja antaa itsenäisesti merkkien (kartioiden) kohdalla. Ohjaaja voi käyttää vuorotellen suullisia käskyjä ja käsimerkkejä niin, että toinen pysähtymiskäsky on suullinen ja toinen käsimerkki. Suullista käskyä ja käsimerkkiä ei kuitenkaan saa käyttää samanaikaisesti. Käsimerkkien tulee olla lyhyitä, eivätkä saa olla kestoaltaan ylittää vastaavia suullisia käskyjä. Ohjaaja voi liittää ensimmäiseen luoksetulukäskyyn myös koiran nimen, mutta nimi ja käsky on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Arvosteluohjeet: On tärkeää, että koira noudattaa halukkaasti jokaista luoksetulukäskyä. Koiran tulee liikkua ripeästi, vähintään nopeaa ravia, ja pidettävä vauhti muuttumattomana. Hidas liikkuminen on virhe. Koiran liikkumisnopeuden arvostelussa on otettava huomioon koiran rotu. Koiran tulee reagoida pysähtymiskäskyyn välittömästi. Pysähtymisen arvostelussa on huomioitava myös koiran vauhti. Nopeilla koirilla sallitaan tietty toleranssi pysähtymisessä, mutta hitaasti liikkuvilla koirilla ei. Täydet pisteet saadakseen (pysähtymisestä) koira ei saa liikkua enempää kuin oman mittansa pysähtymiskäskyn jälkeen. Hyväksytyyn suoritukseen (pysähtymisestä) vaaditaan, että koira ei etene enempää kuin kolme kertaa oman mittansa. Jos luoksetulukäskyjä annetaan enemmän kuin 3, korkein mahdollinen arvosana on 6. Mikäli koira ei jostain asennosta lähde liikkeelle toisellakaan käskyllä, liikesuoritus hylätään.

Jos koira ei yhdessä pysähtymisessä pysähdy tarpeeksi nopeasti (ei pysähdy määritetyn matkan sisällä), korkein mahdollinen arvosana on 6. Jos koira jättää yhden pysähtymisen kokonaan suorittamatta (ei

edes yritä pysähtyä), korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira ei suorita kumpaakaan pysähtymistä tai suorittaa pysähtymiset väärässä järjestyksessä, liikesuoritus hylätään. Jos koira pysähtyy kerran väärään asentoon, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ensimmäistä kutsua, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira liikkuu enemmän kuin oman mittansa ennen ensimmäistä kutsua, liikesuoritus hylätään.

Kerroin 4

Maksimipisteet 40

EVL – 6 Lähettäminen määrätulle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo

Käskyt: “Eteen”, “Seiso”, “Oikea”+KM / “Vasen”+KM, (“Seis”), “Maahan”, “Tänne”.

Suoritus: Ohjaaja lähettää koiran noin 10 m päässä aloituspaikasta olevaa merkkiä (pieni, mielellään puolipallon muotoinen) kohti ja käskkee koiran pysähtyä seisomaan merkin kohdalla. Koiran pysähtymiskohdan tulee olla merkin ympärille piirretyn säteeltään 2 m suuruisen ympyrän sisäpuolella. Noin 3 sekunnin kuluttua liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajaa ohjaamaan koiran noin 25 m päässä aloituspaikasta olevaan 3 m x 3 m suuruisen ruutuun. Ruutu tulee sijoittaa noin 3–5 m etäisyydelle kehän reunasta. Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla ja näkyvästi merkityillä (esim. nauha, kalkkiviiva) sivulinjoilla, jotka vedetään kartioiden ulkopuolelta. Kun koira tulee ruutuun, ohjaaja käskkee sen maahan. Liikkeenohjaajan kehotuksesta ohjaaja lähtee kävelemään kohti koiraa. Noin 2 m etäisyydellä koirasta liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajaa kääntymään ja ohjaajan edettyä tähän suuntaan noin 10 m liikkeenohjaaja kehottaa häntä kääntymään uudelleen ja kävelemään takaisin kohti aloituspaikkaa. Kun ohjaaja on edennyt 10 m tähän suuntaan, liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajaa kutsuma koiran luokseen mutta jatkamaan kävelyään kohti aloituspaikkaa. Koiran tulee liikkua ruutua kohti suoraan ja mennä ruutuun sen etureunasta. Aloituspaikan ja merkin, sekä merkin ja ruudun keskipisteen välisten yhdyslinjojen välisen kulman tulee olla 90°.

Ks. kuva.

Arvosteluohjeet: Arvostelussa tulee painottaa koiran halukkuutta noudattaa ohjaajan ohjauksia ja käskyjä, koiran liikkumisnopeutta ja liikkumista suoraan. Täysien pisteiden saaminen edellyttää, että ohjaaja käyttää liikkeen aikana korkeintaan 6 käskyä, jolloin kuudes käsky on seisomiskäsky koiran ollessa ruudussa. Koiran tulee noudattaa käskyjä (esim. jos ohjaaja antaa seisomiskäskyn ruudussa). Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi käskkeä koiran suoraan maahan koiran ollessa ruudussa ja käyttää näin siis vain yhteensä viisi käskyä.

Jos koira toimii ilman käskyjä, arvosanaa alennetaan. Tämä tarkoittaa, että ohjaajan on annettava koiralle pysähtymiskäsky merkkikartioiden kohdalla ja maahanmenokäsky ruudussa. Jos ohjaaja liikkuu paikall-

taan (mihin tahansa suuntaan) käskyjä antaessaan, liikesuoritus hylätään (0 pistettä). Jos ohjaaja käyttää liiallisia vartaloapuja (kehonkieltä), korkein mahdollinen arvosana on 8. Koiran tulee seisoa merkkikartion kohdalla kaikki neljä jalkaa kuvitellun ympyrän sisäpuolella ennen, kuin liikkeenohjaaja antaa luvan lähettää koira ruutuun. Jos koira istuu tai menee maahan merkkikartion luona, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira istuu tai menee maahan kuvitellun ympyrän ulkopuolelle merkkikartion luona tai menee maahan ruudun ulkopuolelle, liike hylätään. Jos koira on jo mennyt maahan, ohjaaja ei saa enää antaa uutta ohjauskäskyä. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira on kokonaan ruudun sisäpuolella. (Hännän ei tarvitse olla ruudussa.)

Liikesuoritus hylätään, jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen, kuin ohjaaja on kävellessään suorittanut toisen käännöksen. Jos koira nousee (istumaan tai seisomaan) ohjaajan kääntyttyä toisen keran mutta ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira liikkuu ruudussa mutta ei nouse ylös, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira liikkuessaan ylittää ruudun reunan ennen, kuin ohjaaja on kutsunut koira, liikesuoritus hylätään. Jos koira liikkuu hyvin hitaasti, liikesuoritus tulee arvostella noin arvosanalla 6.

Toinen luoksetulokäsky, seisomiskäsky tai maahanmenokäsky alentavat arvosanaa (-2 pistettä/käsky). Jos koira ei noudata jotain em. käskyistä toistettunakaan, liikesuoritus hylätään. Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyn voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Käsimerkit, silloin kun eivät ole sallittuja, alentavat arvosanaa 2:lla.

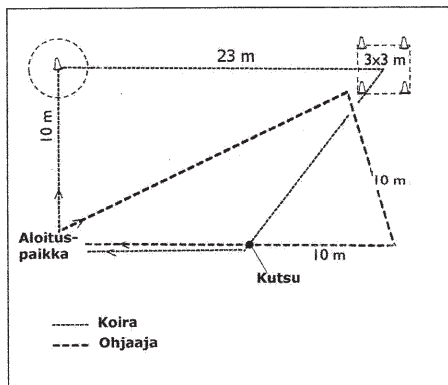
Ohjaaja ei saa aloituspaikassa osoittaa koiralle liikkeen suoritussuuntia eikä näyttää ruutua koiralle ennen liikkeen suoritusta. Nämä johtavat liikesuorituksen hylkäämiseen.

Kerroin 4

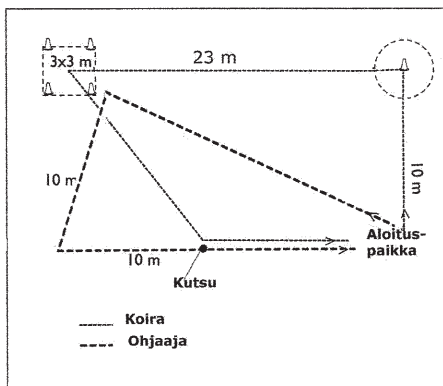
Maksimipisteet 40

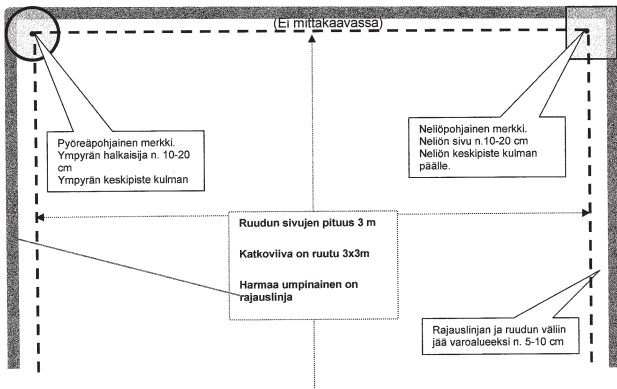
Ruudun sijoittelu ja merkitseminen

Kuvat eivät ole mittakaavassa

Ruudun kulmamerkkien pohja on yleensä joko neliö tai ympyrä.

Koiran tassut, tai muu ruumiinosi, ei saa ylittää rajauslinjaa, mutta saa olla sen päällä. Häntä saa olla ulkopuolella.

Pituudet ovat likimääräisiä. Aloituspaike ja ruudun keskipisteen välinen etäisyys on 25 m, joten merkkikartion ja ruudun keskipisteen välinen etäisyys on 23 m. Aloituspaike ja merkkikartion, ja merkkikartion ja ruudun keskipisteen välisten yhdyslinjojen välinen kulma on noin 90°.

EVL – 7 Ohjattu noutaminen

Käskyt: “Eteen”, “Seiso”, “Oikea-tuo” + KM / ”vasen-tuo”+ KM, “Irti”

Suoritus: Kolme samankokoista, puista noutoesinettä sijoitetaan riviin selvästi näkyvään paikkaan noin 5 m etäisyydelle toisistaan. Liikkeen aloituspaikka on noin 20 m päässä keskimmäisestä noutoesineestä. Ohjaaja lähettää koiran noin 10 m päässä aloituspaikasta olevaa merkkiä kohti ja käskää koiran pysähtyä seisomaan merkin viereen, korkeintaan noin 2 m etäisyydelle siitä. Noin 3 sekunnin kuluttua liikkeenohjaaja antaa ohjaajalle luvan lähettää koira arvotulle noutoesineelle, joka on joko vasemman tai oikean puoleisin esine. Käskyt oikea-tuo / vasen-tuo tulee sanoa yhteen, ei kahtena erillisenä käskynä. Käsimerkkien tulee olla lyhyitä, eivätkä saa kestoiltaan olla pidempiä kuin suulliset käskyt. Koiran tulee noutaa esine ja luovuttaa se ohjaajalle.

Liikkeenohjaaja sijoittaa noutoesineet riviin sen jälkeen, kun noudettava esine on arvottu. (Keskimäinen noutoesine ei koskaan ole mukana arvonnassa.) Arvottu noutoesine (vasen tai oikea) asetetaan aina ensimmäisenä riviin. Ohjaaja ja koira seisovat tällöin liikkeen aloituskohdassa, joka on noin 20 m etäisyydellä keskimmäisestä noutoesineestä. Kokeessa on oltava käytettävissä kolme eri kokoista noutoesine-sarjaa (suurin maks. noin 450 g) eri kokoisia koirarotuja varten. Noutoesineen koon tulisi olla suhteessa koiran kokoon, mutta ohjaaja voi kuitenkin vapaasti valita haluamansa kokoiset noutoesineet.

Arvosteluohjeet: Arvostelussa tulee painottaa koiran halukkuutta noudattaa ohjauskäskyjä, koiran liikkumisnopeutta ja koiran menemistä oikealle noutoesineelle suurinta mahdollista tietä. Jos ohjaaja osoittaa koiralle suuntaa aloituspaikassa, tämä tulkitaan koiraan koskettamiseksi ja liikesuoritus hylätään. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira pysähtyy seisomaan merkin ympärille piirretyn (kuvitteellisen) säteeltään 2 m suuruisen ympyrän sisäpuolelle. Jos koira istuu tai menee maahan merkin luona, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Raju tarttuminen noutoesineeseen ja noutoesineen pureskelu alentavat arvosanaa niin, että korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira puree noutoesinettä voimakkaasti, korkein mahdollinen arvosana on 5. Erittäin voimakas pureminen tai noutoesineen rikkominen aiheuttaa liikesuorituksen hylkäämisen (0 pistettä). Arvosanaa ei kuitenkaan alenneta, jos koira kerran korjaa otettaan noutoesineestä.

Jos koira noutaa väärän noutoesineen, liikesuoritus hylätään (0 pistettä).

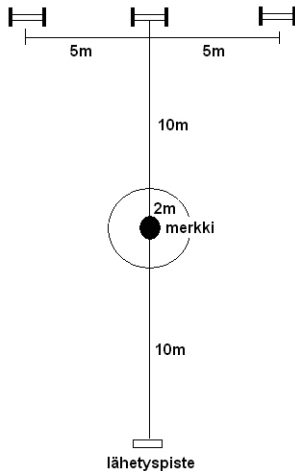
Noutoesineen pudottaminen:

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen oma-aloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäsken jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Ylimääräisten ohjaukskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyn voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Muiden lisäkäskeyjen arvostelun tulee perustua yleisiin ohjeisiin ja liikkeen 6 kohdalla esitettyihin ohjeisiin.

Kerroyn 3 Maksimipisteet 30

Ohjatun noudon sijoittelu ja mitat

EVL – 8 Metalliesineen noutaminen esteen yli hypäten

Käskyt: “Hyppy”, “Tuo” ja “Irti”.

Suoritus: Liikkeenohjaaja ohjaa ohjaajan seisomaan noin 3 m päähän esteestä, koira perusasennossa. Ohjaaja heittää metallisen noutoesineen esteen yli. Liikkeenohjaajalta luvan saatuaan ohjaaja antaa koiralle käskyn hypätä esteen yli ja noutaa esine. Koiran tulee hypätä esteen yli myös takaisin päin. Käytettävissä on oltava kolme eri kokoista metallista noutoesinettä eri kokoisia koirarotuja varten. Suurimman noutoesineen paino on noin 200 g. Ohjaaja voi vapaasti valita haluamansa kokoisen noutoesineen koiran koosta riippumatta. Esteen tulee olla 1 m leveä ja korkeudeltaan vastata suunnilleen koiran säkäkorkeutta, lähimpään täyteen 10 cm:iin pyöristettynä. Esteen maksimikorkeus on 1 m.

Viiden cm:n lautta voidaan käyttää, mikäli sellainen on käytettävissä.

Arvosteluohjeet: Ohjaajan on annettava noutokomento viimeistään koiran lähtiessä menohyppyyn. Jos koira koskettaa estettä hiukanakaan, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira ponnistaa esteen päältä tai ei suorita lainkaan paluuhyppyä, liikesuoritus hylätään.

Noutoesineen pudottaminen:

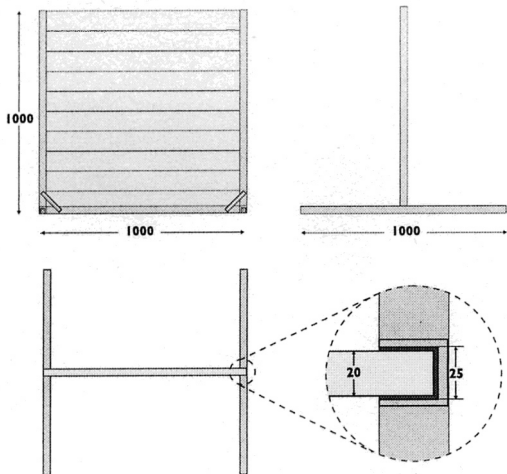
Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen omaaloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäskyn jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Raju tarttuminen noutoesineeseen ja noutoesineen pureskelu alentavat arvosanaa niin, että korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira puree noutoesinettä voimakkaasti, korkein mahdollinen arvosana on 5. Erittäin voimakas pureminen tai noutoesineen rikkominen aiheuttaa liikesuorituksen hylkäämisen (0 pistettä). Arvosanaa ei kuitenkaan alenneta, jos koira kerran korjaa otettaan noutoesineestä.

Kerroin 3

Maksimipisteet 30

Esteen suositeltu rakenne

EVL – 9 Tunnistusnouto

Käskyt: “Etsi/Tuo”, “Irti”

Suoritus: Liikkeenohjaaja antaa (siihen koskematta) juuri ennen tämän liikkeen alkamista ohjaajalle puisen noutoesineen (10 cm x 2 cm x 2 cm), johon ohjaaja merkitsee oman kilpailunumeronsa. Esineen merkintään käytetään lyijy- tai kuulakärkikynää. Ei esimerkiksi tussikynää. Ohjaaja voi pitää merkittyä noutoesinettä kädessään noin 5 sekunnin ajan. Koira ei saa koskea tai haistella noutoesinettä tässä vaiheessa. Sitten liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajaa kääntymään selin, minkä jälkeen ohjaaja luovuttaa noutoesineen liikkeenohjaajalle. Ohjaaja saa päättää näkeekö koira noutoesineitten sijoittamisen. Liikkeenohjaaja vie ohjaajan merkitsemän noutoesineen siihen koskematta yhdessä 5 muun samanlaisen noutoesineen kanssa ja asettaa kaikki noutoesineet maahan tai lattialle noin 10 m etäisyydelle ohjaajasta. Liikkeenohjaaja koskettaa muita viittä esinettä ja asettaa ne maahan kädellään. Noutoesineet asetetaan ympyrän muotoon tai vaakasuoraan riviin noin 25 cm etäisyydelle toisistaan. Sitten liikkeenohjaaja kehottaa ohjaajaa kääntymään ympäri ja käskemään koiran noutamaan merkitty noutoesine. Koiran tulee löytää ohjaajan merkitsemä esine, tuoda se ja luovuttaa ohjaajalle yleisten ohjeiden mukaan.

Noutoesineet asetetaan samanlaiseen muodostelmaan kaikille kilpailijoille, mutta ohjaajan merkitsemän esineen paikka muodostelmassa voi vaihdella. Jos noutoesineet asetetaan vaakasuoraan riviin, ohjaajan merkitsemää esinettä ei kuitenkaan saa asettaa reunimmaiseksi. Koira saa työskennellä noin puolen minuutin ajan, edellyttäen että se työskentelee aktiivisesti ja määrätietoisesti. Jokaista kilpailijaa varten on varattava oma kuuden noutoesineen sarja.

Arvosteluohjeet: Arvostelussa painotetaan koiran työskentelyhalukkuutta ja nopeutta.

Liikesuoritus hylätään, jos ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen, kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle, tai jos ohjaaja antaa koiralle käskyjä sen ollessa esineiden luona, tai jos koira nostaa väärän esineen. Suoritusta ei hylätä, mikäli koira haistelee tai koskettaa noutoesineitä, kunhan se ei nosta niitä.

Raju tarttuminen noutoesineeseen ja noutoesineen pureskelu alentavat arvosanaa niin, että korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira puree noutoesinettä voimakkaasti, korkein mahdollinen arvosana on 5. Erittäin voimakas pureminen tai noutoesineen rikkominen aiheuttaa liikesuorituksen hylkäämisen (0 pistettä). Arvosanaa ei kuitenkaan alenneta, jos koira kerran korjaa otettaan noutoesineestä.

Noutoesineen pudottaminen:

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen oma-aloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäsken jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Liike alkaa kun ohjaaja luovuttaa esineen liikkeenohjaajalle. Vinkuminen, haukkuminen tai muu epätoivottu toiminta arvostellaan siitä hetkestä kun koira on saapunut lähtöpaikalle.

Kerroin 3

Maksimipisteet 30

EVL – 10 Kauko-ohjaus

Käskyt: “Maahan”, “Paikka”, “Istu”+KM, “Seiso”+KM, “Maahan”+KM, “Istu”

Suoritus: Ohjaaja käskee koiran maahan liikkeenohjaajan määräämään paikkaan. Liikkeenohjaajan kehotuksesta ohjaaja jättää koiran paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 15 m etäisyydelle koirasta. Koiran tulee vaihtaa asentoaan 6 kertaa (seiso/istu/maahan) liikkumatta alkuperäiseltä paikaltaan. Asennonvaihtojen suoritusjärjestys voi vaihdella, mutta järjestyksen tulee olla sama kaikille kilpailijoille. Jokainen asento suoritetaan kaksi kertaa ja viimeisen asennonvaihtokäskyn on oltava “maahan”. Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisten näyttötaulujen avulla. Liikkeenohjaajan tulee sijoittua siten, että hän ei näe koiraan asennonvaihtokehotuksia näyttäessään. Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotus 3 sekunnin välein. Ohjaaja saa käyttää sekä suullisia käskyjä että käsimerkkejä, mutta käskyjen on oltava lyhyitä ja ne on annettava samanaikaisesti. Koiran eteen tai taakse määritetään kahden merkin avulla kuvitteellinen rajalinja.

Arvosteluohjeet: Arvostelussa painotetaan koiran paikallaan pysymistä, asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira ei liiku enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta (mihinkään suuntaan). Koiran liikkumat matkat eteen- ja taaksepäin lasketaan yhteen. Jos koira jättää suorittamatta yhden kuudesta asennonvaihdosta, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira kuitenkin jättää yhden asennonvaihdon väliin ja vaihtaa suoraan seuraavaan asentoon, liikesuoritus hylätään. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira vaihtaa asentoa vähintään viisi kertaa. Jos koira nousee istumaan ennen, kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8. Ohjaajan korostetut suulliset käskyt ja korostetut tai jatkuvat käsimerkit alentavat arvosanaa.

Ylimääräisestä käskystä alennetaan –1p, mikäli koira noudattaa toistettua käskyä heti ja moitteettomasti. Mikäli koira ei noudata toistaan asennonvaihtokäskyä, osasuoritus hylätään.

Liike on mahdollista hyväksyä siitä huolimatta, että useampi asennonmuutos (3–4) vaatii toistetun käskyn. Tällöin ei saa olla muita virheitä ja toistettuja käskyjä pitää noudattaa ripeästi ja asentojen tulee olla puhtaita.

Kerroin 4

Maksimipisteet 40

